

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

ROK III

1952
Nr. 24 (59)

1952

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

/ważniejsze informacje/

I	POLITYKA GOSPODARCZA	str.
	Związek Radziecki	Potężna..technika rolnictwa socjalistycznego 2
		Radziecki handel wewnętrzny 2
	Chinska Rep. Ludowa	Radziecko-chińskie stosunki gospodarcze 6
	Czechosłowacja	Handel zagraniczny w I kwartale 1952 roku 10
	Rumunska Republika Ludowa	Spis Central Handlu Zagranicznego 12
	Austria	Sytuacja gospodarcza 17
	Francja	Sytuacja gospodarcza 20
	Jugosławia	Sytuacja gospodarcza 26
	Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza 28
	Chile	Sytuacja gospodarcza 39
	Egipt	Sytuacja gospodarcza 41
	Izrael	Sytuacja gospodarcza 44
	Japonia	Sytuacja gospodarcza 46
	Kanada	Sytuacja gospodarcza 50
	Pakistan	Sytuacja gospodarcza 53
II	UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE	57
III	REGLAMENTACJE OBROTOW HANDLOWYCH	65
IV	C ł t A	71

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr.35. tel. 8-98-90

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje obozu pokoju

ZWIĄZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Potężna technika rolnictwa socjalistycznego

Na urządzonej ostatnio w Centralnym Parku Kultury i Typoczynku w Moskwie wystawie, demonstrowano wszystkie najważniejsze maszyny i narzędzia, które seryjnie i masowo produkuje przemysł Z.S.R.R. dla ułatwienia pracy rolnika.

Radziecki przemysł budowy maszyn rolniczych zaopatruje co roku rolnictwo w coraz to nowe typy maszyn i narzędzi, przystosowanych do właściwości gleby i klimatu poszczególnych rejonów kraju.

Stacje maszynowo-traktorowe Związku Radzieckiego zmechanizowały już prawie całą orkę w kołchozach. Konstrukcja pługów radzieckich odpowiada w pełni wymogom przodującej agrotechniki. Na wystawie zademonstrowano pługi różnego typu, w tej liczbie pięciorzędowy pług traktorowy produkcji Rostowskiej Fabryki Maszyn Rolniczych.

Radzieccy uczeni konstruktorzy, pracujący we wspólnie wyposażonych laboratoriach instytutów naukowo-badawczych oraz w fabrykach biurach konstrukcyjnych stworzyli pługi zupełnie nowego typu, jakich nie produkuje dotychczas żaden inny kraj, a więc: pługi przeznaczone do orki terenów błotnistych lub odłogów, z łatwością usuwające krzewy i niewielkie pnie, pługi plantujące, które uprawiają glebę do głębokości 75 cm pod winnice i sady itp.

Obok pługów stacje maszynowo-traktorowe i sowchozy dysponują wielką ilością różnych innych narzędzi do uprawy gleby - wieloskibowców do podorywki, kultywatorów, bron talerzowych itp.

Na wystawie zademonstrowano 11 typów siewników, w tej liczbie dumę radzieckiego przemysłu budowy maszyn rolniczych - nowy wąskorzędowy siewnik "SUB-48".

Po wojnie przemysł radziecki rozpoczął masową produkcję siewników zbożowo-paszowych i kombinowanych. Pierwsze wraz z ziarnem zboż wysiewają nasiona pasz, drugie - oprócz ziarna - wysiewają nawozy granulowane lub sproszkowane.

Rolnictwo radzieckie dysponuje olbrzymim parkiem najlepszych na świecie maszyn do sprzętu zboża. Kombajny radzieckie "Staliniec-6" i samobieżny kombajn "S/4", nazywane przez kołchoźników "okrętami stepowymi", są prawdziwą ozdobą wystawy.

W Związku Radzieckim stosowano dawniej jedynie kombajny przyczepowe. Poczynając od roku 1947 ukazały się na

polach kombajny samobieżne "S/4". Stosowanie kombajnów przyczynia się do ogromnego wzrostu wydajności pracy. Tak np. sprzęt i młocka zebranego z jednego hektara zboża wymagały przy pracy ręcznej zatrudnienia co najmniej pięciu robotników w ciągu 10 dni. Natomiast kombajn przyczepowy czy samobieżny dokonuje tych czynności w ciągu pół godziny, układając jednocześnie słomę w stogi.

Kombajnerzy radzieccy poszczycić się mogą doskonałymi wynikami w wykorzystaniu kombajnów. Niektórzy z nich uprzęta- ją w ciągu dnia agregatem złożonym z dwóch kombajnów 60-80 ha. W r. ub. przy pomocy kombajnów uprzętnięto w kołchozach ponad 80% ogólnego obszaru zasiewów zbóż.

Wiele uwagi poświęca rząd radziecki mechanizacji sadownictwa, gospodarki hodowlanej i innych gałęzi produkcji rolnej. Radzieckie maszyny do sprzętu bawełny, kombajny lniarskie, buraczane, kosiarki do sprzętu traw o 10-metrowym zasięgu, którymi kieruje jeden tylko człowiek, grabie traktorowe, zagarniające w ciągu godziny siano z 8 hektarów, kombajn silosowy itp. - stanowią ostatnie słowo techniki.

W Związku Radzieckim skonstruowano poraz pierwszy na świecie specjalne maszyny do masowego sadzenia lasów w stepach, wyprodukowano kultywatory leśne, oryginalne pługi do wykopywania sadzonek drzew itp.

Handel wewnętrzny

Po zwycięstwie socjalizmu w Z.S.R.R. charakter, zasady organizacyjne i funkcje całego handlu wewnętrznego Z.S.R.R. uległy gruntownej zmianie. Powstał nowy rodzaj handlu, handel radziecki, który jest handlem bez udziału kapitalistów, handlem który przestał być narzędziem wyzysku człowieka przez człowieka. Istota i formy tego handlu uwarunkowane są socjalistycznym sposobem produkcji.

Materialną bazą rozwoju handlu radzieckiego jest socjalistyczny przemysł i socjalistyczne rolnictwo. Produkcja przedsiębiorstw socjalistycznych rozprowadzana jest trzema torami stanowiącymi trzy formy radzieckiej sieci handlowej.

Główną i kierowniczą formą handlu radzieckiego jest handel państwowy. Skupia on w swych rękach przytłaczającą większość towarów i zajmuje dominującą pozycję nie tylko w hurtowym, lecz również w detalicznym obrocie towarów, dostarczając konsumentom około 60% wszystkich towarów.

Drugą z kolei podstawową formą handlu jest handel spółdzielczy, w którym główną rolę odgrywają spółdzielnie spożywców. Spółdzielnie te obsługują przeważnie ludność wiejską; skupują one po wsiach produkty rolnicze, sprzedają zaś towary przemysłowe. 20% detalicznego obrotu towarowego w kraju przypada na handel spółdzielczy.

Tak więc siecią handlu państwowego i spółdzielczego przepływa łącznie 80% całej masy towarowej. Oba te rodzaje handlu rozwijają się w ramach jednolitego planu gospodarczego i stanowią zorganizowany rynek, który ma decydujące znaczenie w obrocie towarowym Z.S.R.R.

Trzecią formą handlu radzieckiego jest handel kołchozowy. Po wykonaniu zobowiązań wobec państwa, kołchozy i kołchoźnicy sprzedają nadwyżki produktów bezpośrednio konsumentom na bazarach kołchozowych. Handel kołchozowy stanowi dla kołchoźników dodatkowy bodziec rozwoju produkcji.

Handel jest ogniwem, łączącym produkcję ze spożyciem, wiąże ze sobą wszystkie gałęzie gospodarki narodowej, stanowi bodziec dla rozwoju całej produkcji. Celem bowiem socjalistycznej produkcji jest jak najwydatniejsze zaspokojenie wzrastających potrzeb członków socjalistycznego społeczeństwa. Analogiczny cel przyświeca również radzieckiemu handlowi socjalistycznemu, który ma za zadanie jak najszybciej doprowadzać towary do konsumenta, zaspakajać wzrastający popyt ludności i tym samym podwyższać poziom powszechnego spożycia.

O ogromnej wyższości handlu socjalistycznego nad kapitalistycznym decyduje fakt, że ograniczanie i działalność handlu radzieckiego przebiega w ramach planu. W oparciu o planową produkcję socjalistyczną państwo określa rozwój handlu, planuje ilość i asortyment towarów na rynku, dystrybucję, sieć rozdzielczą, ceny. Ustalając w ramach planu rozmiary produkcji i obrotu towarowego, państwo określa jednocześnie ilość zatrudnionych pracowników, ogólny fundusz płac, przeciętne kategorie płac w poszczególnych gałęziach produkcji. Uwzględnia się przy tym dochody chłopów i ich popyt na towary przemysłowe. W ten sposób ustanawia się odpowiednie proporcje między produkcją i spożyciem nieumożliwia kryzys nadprodukcji i zastój w handlu.

Państwo ustanawia ceny olbrzymiej większości towarów, wywierając tym samym wpływ na poziom cen w handlu kołchozowym. W tym stanie rzeczy ceny kołchozowe niewiele odbiegają od państwowych a czasem są nawet niższe.

Radziecki system cen warunkuje doniosłą funkcję handlu radzieckiego: udział w rozdziale tej części dochodu narodowego, która płynie bezpośrednio do rąk obywateli według ilości i jakości ich pracy. Proces rozdziału dochodu narodowego według ilości i jakości wykonanej pracy znajduje swój punkt szczytowy w handlu radzieckim, w którym płace nominalne przeliczają się w płace realne, tj. w określoną ilość niezbędnych dla pracownika towarów.

Aby zaspokoić zapotrzebowanie nabywców o różnym poziomie zarobków, handel musi dysponować bogatym i różnorodnym asortymentem towarów po różnych cenach. Poziom cen stanowi kolejny czynnik /inne czynniki - to dochody ludności oraz ilość towarów w sieci handlowej/ decydujący o rozmiarach konsumpcji. Na zorganizowanym rynku państwo niepodzielnie decyduje o przeliczeniu dochodów pieniężnych w artykuły konsumpcyjne.

W dążeniu do jak najpełniejszego zaspokojenia wymagań klientów, radzieckie organizacje handlowe szczegółowo badają popyt ze strony konsumentów i wywierają wpływ na produkcję, dbają aby produkowano towary wysokiej jakości i w wielkim wyborze. Jedynie w warunkach bogatego asortymentu, dostosowanego do wymagań nabywców, możliwe jest przyspieszenie obrotu towarowego, upłynięcie środków obrotowych, a tym samym przyspieszenie całego procesu reprodukcji.

W latach 1928-1940 obroty w państwowym i spółdzielczym handlu detalicznym wzrosły w cenach porównywalnych 4,6 razy. W okresie powojennej pięciolatki obroty w handlu detalicznym przekroczyły znacznie poziom 1940 r.; w r. 1950 sprzedano ludności /w porównaniu z r. 1940/: o 38% więcej mięsa - i produktów mięsnych, o 51% więcej produktów rybnych, o 59% - masła, o 67% olejów roślinnych, o 47% - tkanin; sprzedano 3,3 razy więcej zegarków, 6 razy więcej odbiorników radiowych, 16 razy więcej motocykli itd.

Kardynalnym prawem rozwoju gospodarczego Z.S.R.R. i wytyczną polityki gospodarczej państwa socjalistycznego jest systematyczne obniżanie cen detalicznych, zapewniając stały wzrost płac realnych oraz podwyższenie poziomu spożycia. W okresie 1947 - 1952 państwo radzieckie i partia komunistyczna 5 razy obniżyły ceny detaliczne towarów powszechnego spożycia.

Rozwój radzieckiego handlu wewnętrznego posiada doniosłe znaczenie gospodarcze i polityczne, bowiem w handlu znajdują od-bicie najważniejsze strony socjalistycznej gospodarki.

Rozwój handlu radzieckiego przyczynia się do zaspokojenia potrzeb członków socjalistycznego społeczeństwa, do przyspieszenia tempa rozszerzonej reprodukcji socjalistycznej, do stworzenia obfitości produktów, co stanowi warunek budowy komunistycznego społeczeństwa.

Wielkie znaczenie żeglugi śródlądowej

Żegluga śródlądowa odgrywa w transporcie Związku Radzieckiego ogromną rolę. Transportem wodnym przewozi się 34% ładunków drzewa, 16% wszystkich paliw płynnych, 23% soli, 10 zbóż i 3% wszystkich wyrobów metalowych.

W sezonie żeglugowym przewozy śródlądowe obejmują 22% transportu. Transport wodny jest dla wielkich terenów Związku Radzieckiego głównym środkiem przewozowym. W Republice Jakuckiej na Północy, w rejonach rzek Jenisiej i Ob transportem wodnym przewozi się ponad 40% ogólnej masy towarowej.

Również w okolicach Leningradu, w Karelii, na środkowym i dolnym biegu Wołgi oraz na Białorusi transportem wodnym przewozi się prawie 40% wszystkich towarów.

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Rozwój przemysłu włókienniczego.

W okresie władzy ludowej naród albański stworzył krajowy przemysł włókienniczy. Po oswobodzeniu utworzone zostały dwie niewielkie fabryki trykotaży w Korcze i Szkoder na bazie niedużych znacjonalizowanych przedsiębiorstw prywatnych. W następnych latach fabryki te zostały rozbudowane i uzupełnione nowymi urządzeniami. W wyniku realizacji planu dwuletniego

/1949 - 1950/ produkcja przemysłu włókienniczego zwiększyła się 3,8 razy w porównaniu z r. 1938.

Jednakże dopiero budowa wielkiego kombinatu włókienniczego im Stalina, wyposażonego w najnowocześniejszy sprzęt radziecki, położyła podwaliny pod rozwój nowoczesnego przemysłu włókienniczego w Albanii. Zdolność produkcyjna kombinatu włókienniczego wynosząca 20 mln. metrów tkanin bawełnianych rocznie obliczona jest na całkowite pokrycie zapotrzebowania ludności. Obecnie kombinat produkuje 25 gatunków tkanin kolorowych, do końca II kwartału liczba ich ma wynieść 60. Załoga kombinatu pomyślnie wykonała plan kwietniowy i - w odpowiedzi na wezwanie II Zjazdu Albańskiej Partii Pracy - zobowiązała się do końca II kwartału wyprodukować 125.000 m tkanin ponad plan.

Pomyślnie przebiega budowa fabryki tkanin wełnianych /o zdolności produkcyjnej 900.000 metrów rocznie/ oraz przędzalni bawełny.

W przededniu ukończenia jest budowa drugiej oczyszczalni bawełny, która wraz z poprzednio zbudowaną oczyszczalnią całkowicie zabezpiecza albańskiemu przemysłowi włókienniczemu dostawę surowca krajowego. Przy końcu planu pięcioletniego produkować się będzie 19 razy więcej tkanin bawełnianych i wełnianych niż w r. 1950.

Uprawa owoców cytrusowych

Klimat Albanii sprzyja uprawie owoców cytrusowych. Głównymi rejonami uprawy są tereny nadmorskie oraz niektóre obszary w południowej części kraju.

Pięcioletni plan rozwoju albańskiej gospodarki narodowej przewiduje poważne zwiększenie uprawy owoców cytrusowych. W r. 1947 dokonano spisu drzew cytrusowych, który wykazał, że w kraju istnieje 85.000 młodych, owocujących drzewek. W tym samym czasie założono państwową szkołę drzew cytrusowych, która dała już gospodarce narodowej dziesiątki tysięcy drzewek. W jednym tylko rejonie kraju zasadzono w roku bieżącym 50.000 drzew cytrusowych i pomarańczowych.

Partia pracy i rząd albański zapewniają chłopom szereg udogodnień w celu zachęcenia ich do rozwijania upraw cytrusowych. Plan pięcioletni przewiduje zbudowanie urządzeń osuszających oraz kanałów nawadniających na plantacjach oraz utworzenie państwowych gospodarstw rolnych specjalnie dla upraw owoców cytrusowych. Zamierza się również wprowadzić uprawę owoców cytrusowych w centralnych rejonach kraju - szczególnie w okolicy stolicy. Przy końcu planu pięcioletniego ilość owoców cytrusowych wzrośnie 3,5 krotnie w porównaniu z r. 1947.

B U Ł G A R S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Przyspieszenie budowy huty

Prasa bułgarska opublikowała uchwałę Rady Ministrów Bułgarskiej Republiki Ludowej oraz Komitetu Centralnego Bułgarskiej

Partii Komunistycznej w sprawie budowy i montażu huty państwowej.

Uwzględniając konieczność szybszego stworzenia własnego hutnictwa, które przyczyni się do zwiększenia tempa uprzemysłowienia kraju i rozwoju gospodarki narodowej - uchwała stwierdza, że budowa huty staje się w bieżącym roku gospodarczym zadaniem o pierwszorzędym i ogólnopństwowym znaczeniu. W związku z tym Rada Ministrów i KC Bułgarskiej Partii Komunistycznej uważają za konieczne przyspieszenie budowy i montażu huty, aby uruchomić ją już w I półroczu r. 1953.

Budowa pierwszej w Bułgarii huty dokonywana jest przy braterskiej pomocy Z.S.R.R. Pomoc ta - jak wskazuje uchwała - zobowiązuje partię, rząd i klasę pracującą Bułgarii do zmobilizowania sił dla szybkiego ukończenia budowy i montażu nowego obiektu.

Uchwała zobowiązuje wszystkich ministrów i kierowników urzędów oraz przedsiębiorstw bułgarskich do zaopatrywania budowy huty w niezbędne surowce, maszyny, urządzenia a przede wszystkim w specjalistów i robotników.

Rozwój hodowli bydła

Do chwili oswobodzenia przez Armię Radziecką w r. 1944 Bułgaria była krajem wybitnie rolniczym. Jej hodowla bydła była mało produktywna i stale spadała.

Partia Komunistyczna i rząd ludowo-demokratyczny postawiły jako jedno z najważniejszych zadań rozwój hodowli bydła w kraju. Niedawno Rada Ministrów i KC Bułgarskiej Partii Komunistycznej uchwaliły przedsięwzięcie specjalnych środków w celu ulepszenia hodowli, które obecnie są już pomyślnie wcielane w życie.

Szczególne troskę przejawia rząd w sprawie zapewnienia bydł dostatecznej ilości wysokogatunkowej paszy. W końcu kwietnia oddany został do użytku zakład przygotowywania paszy o wielkiej zdolności produkcyjnej. Będzie on dostarczał farmom hodowlanym znaczne ilości wartościowych mieszanek paszowych. Równocześnie w chwili obecnej dużo uwagi poświęca się urządzeniu pastwisk wysokogórskich. Na terenach przeznaczonych na pastwiska przeprowadza się meliorację, urządza się wodopoje, zwiększa powierzchnię łąk.

Troska partii i rządu o rozwój hodowli bydła daje już obecnie wyniki. W szeregu farm mleczarskich roczny udój jednej krowy wynosi 10.000 l a nawet więcej.

CH I N S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Radziecko-chińskie stosunki gospodarcze

Po zwycięstwie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej rząd radziecki wypowiedział wszystkie układy nieoparte na równości stron i zrzekł się przywilejów, które rząd carski przemocą uzyskał od Chin.

Pierwsza umowa chińsko-radziecka z r. 1924 miała dla narodu chińskiego ogromne znaczenie. W umowie tej rząd radziecki potwierdził unieważnienie wszystkich układów i umów narzuconych przez rząd carski i naruszających suwerenność Chin. Umowa z r. 1924 jasno wykazała odmienną radziecką politykę zagraniczną na polu stosunków międzynarodowych.

Po zwycięstwie rewolucji/ Związek Radziecki pierwszy uznał Chińską Republikę Ludową i popierał jej rozwój gospodarczy, polityczny i kulturalny. Początkiem nowej ery w rozwoju stosunków gospodarczych pomiędzy dwoma wielkimi krajami stało się podpisanie w Moskwie w dniu 14 lutego 1950 r. układów o przyjaźni, sojuszu i wzajemnej pomocy pomiędzy Związkiem Radzieckim a Chińską Republiką Ludową, umowy dotyczącej kolei Chińsko-Czangczuńskiej, Portu Artura i Dalniego oraz umowy o udzieleniu rządowi Chińskiej Republiki Ludowej przez rząd radziecki długoterminowego kredytu.

Układ z 14 lutego przewiduje rozwój i umocnienie stosunków gospodarczych i kulturalnych pomiędzy Z.S.R.R. i Chinami oraz wszechstronną wzajemną pomoc gospodarczą. Radziecko-chińska współpraca gospodarcza oparta jest na zasadach równouprawnienia, wzajemnych korzyści oraz przestrzegania suwerenności państwowej i nieingerencji w wewnętrzne sprawy drugiego państwa.

Związek Radziecki udzielił Chińskiej Republice Ludowej kredytu w wysokości 300 mln na zakup urządzeń i surowców w Z.S.R.R. W ramach tego kredytu Z.S.R.R. dostarcza Chinom urządzenia dla hut i fabryk maszyn, elektrowni, kopalń oraz maszyn dla wydobycia rud, węgla i innych.

W interesie rozwoju przemysłu chińskiego i umocnienia współpracy gospodarczej pomiędzy dwoma olbrzymimi państwami podpisany został w marcu 1950 r. układ o utworzeniu trzech mieszanych radziecko-chińskich towarzystw akcyjnych: dla olejów mineralnych, metali nieżelaznych i lotnictwa cywilnego.

Zgodnie z umową Związek Radziecki dostarczył Chinom w r. 1950 wyposażenie przemysłowe, lokomotywy, wagony, szyny, traktory, kombajny, pługi i inne maszyny potrzebne dla rozwoju rolnictwa. Specjaliści radzieccy okazują chińskim technikom i robotnikom ogromną pomoc przy odbudowie fabryk i w trakcie uruchomienia nowych rodzajów produkcji.

Wielkie znaczenie dla budowy nowych Chin ma handel z Z.S.R.R. i krajami demokracji ludowej.

Poprzednio handel zagraniczny Chin był jednym z najważniejszych czynników gospodarczego ujarzmienia i eksploatacji kraju. Polityka importowa i eksportowa nie była prowadzona w interesie gospodarki narodowej, lecz miała na celu zapewnienie obcym monopolom maksimum zysków. Pierwsze miejsce w imporcie Chin zajmowały w r. 1932 dobra konsumcyjne, które doskonale mogły być produkowane w kraju - należały tu ryż, pszenica i cukier. Towary tego rodzaju osiągały 46% ogólnego importu. Artykuły potrzebne dla rozwoju przemysłowego wwożone były w stopniu minimalnym.

Chiny były jednocześnie rynkiem zbytu dla mało atrakcyjnych towarów i dostawcą tanich surowców. Po kapitulacji Japonii monopole amerykańskie, posiadające ogromne przywileje zalewały rynek takimi towarami jak papierosy, mydło itd.

Przemysł Chin upadał. Rabowanie kraju przerwane zostało dopiero wraz ze zwycięstwem rewolucji ludowej. Centralny rząd ludowy poddał handel zagraniczny kontroli państwowej. Z narzędzia kolonialnego wyzysku narodu chińskiego przez obcy kapitał stał się handel zagraniczny jednym z najważniejszych czynników planowej odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej. Wprawdzie rząd ludowy dopuszcza osoby prywatne do handlu zagranicznego, jednakże państwo odgrywa w nim rolę kierowniczą. Już w r. 1950 przypadło na państwo 53% ogólnego eksportu i 70% importu.

W ciągu wielu dziesięcioleci chiński bilans handlowy wykazywał duży deficyt. W okresie 1926-1937 wynosił on około \$ 153 mln rocznie, w r. 1946 wzrósł do 472 mln. W roku 1950 osiągnięto poraz pierwszy od 73 lat dodatni bilans handlowy.

Również w strukturze towarowej eksportu i importu za-
szły zasadnicze zmiany. Najważniejszymi towarami eksportowymi w r. 1950 były: soja, olej tungowy, szczecina świńska, orzeszki ziemne, wełna, herbata i rudy. W imporcie najważniejsze pozycje stanowiły maszyny i wyposażenie przemysłowe oraz maszyny budowlane, jak również surowce przemysłowe.

Stosunki handlowe ze Związkiem Radzieckim rozwijają się w tempie nie notowanym dotychczas w historii Chin. W r. 1936 wymiana towarowa pomiędzy tymi krajami wynosiła 0,35%. W r. 1949 udział Związku Radzieckiego osiągnął 7,76%, a w r. 1950 Z.S.R.R. zajął w handlu zagranicznym Chin pierwsze miejsce, na którym pozostaje dotychczas.

W odróżnieniu od krajów kapitalistycznych, które narzucały Chinom ciężkie warunki i prowadziły nierówną wymianę, handel ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej jest oparty na zupełnie innych zasadach. Wynikają one z istoty socjalistycznego ustroju społecznego. Związkowi Radzieckiemu obce są dążenia do ekspansji i zdobyczy kolonialnych.

Polityka handlu zagranicznego Z.S.R.R. skierowana jest na rozszerzenie współpracy gospodarczej z państwami obcymi, na osiągnięcie wzajemnych korzyści i utrzymanie pokojowych stosunków pomiędzy narodami.

Handel Z.S.R.R. pomaga Chińskiej Republice Ludowej w utrzymaniu jej gospodarczej niezależności.

Związek Radziecki dostarcza Chinom nie drugorzędnych i zbywających mu towarów, jak to przeważnie czyniły kraje kapitalistyczne, lecz pełnowartościowego wyposażenia i surowców, które potrzebne są dla odbudowy gospodarki narodowej.

Chiny importują obecnie ze Związku Radzieckiego o 65% więcej wyposażenia przemysłowego niż ze wszystkich krajów kapitalistycznych przed drugą wojną światową.

Ze swej strony Chińska Republika Ludowa dostarcza Z.S.R.R. rozmaitych surowców i artykułów spożywczych, które używane są dla rozbudowy gospodarki radzieckiej oraz w celu zaspokojenia rosnącego zapotrzebowania ludności.

Mimo bojkotu U.S.A. handel Chin z innymi państwami a przede wszystkim z Z.S.R.R. i krajami demokracji ludowej rozwija się pomyślnie.

Z.S.R.R. okazuje ogromną pomoc przy odbudowie gospodarki narodowej i przy uprzemysłowieniu Chin. Przyjaźń ze Związkiem Radzieckim jest potężnym źródłem, z którego naród chiński czerpie siły do walki o ochronę i umocnienie niezawisłości narodowej oraz o rozwój gospodarczy i kulturalny kraju.

Plan rozwoju rolnictwa w 1952 r.

Państwowa Rada Administracyjna powzięła uchwałę w sprawie rozwoju rolnictwa Chin w r. 1952. Większość rejonów, w których ukończono już reformę rolną i utworzono stosunkowo dobre warunki produkcyjne powinna przekroczyć przedwojenny poziom produkcji. Rejony, w których przeprowadzono reformę rolną, lecz ich warunki produkcyjne są mniej pomyślne powinny osiągnąć poziom przedwojenny. Wreszcie w rejonach, które poniosły wielkie straty na skutek klęsk żywiołowych oraz w rejonach, gdzie nie przeprowadzono jeszcze reformy rolnej produkcja rolna ma zbliżyć się do poziomu przedwojennego. W r. 1952 należy dążyć do osiągnięcia w całym kraju produkcji zbóż o 8% większej niż w r. 1951, a produkcji bawełny - o 20%.

Główną uwagę w dziedzinie rolnictwa w r. 1952 należy poświęcić powiększeniu zbiorów.

W uchwale Państwowej Rady Administracyjnej szczególną uwagę poświęca się konieczności powszechnego wykorzystania przodujących doświadczeń na polu rolnictwa i pomocy wzajemnej. W rejonach gdzie ruch spółdzielczy ma już mocne podstawy powstaną stałe brygady samopomocowe, które w działalności swej zjednoczą zarówno produkcję rolną jak i czynności pomocnicze. Rejony posiadające bogate doświadczenie zespołów samopomocy rozwijać będą rolnicze spółdzielnie produkcyjne. W rejonach dawniej oswobodzonych zamierza się w okresie lat 1952-1953 zorganizować 80-90% pracujących chłopów w brygady samopomocy; na innych terenach praca ta zrealizowana zostanie w ciągu trzech lat.

W planach wielki h jednostek administracyjnych podane są bardziej konkretne wskaźniki rozwoju rolnictwa. Np. w Chinach Wschodnich plan przewiduje zwiększenie produkcji rolnej w r. 1952 o 3,4 mln t. więcej niż w 1951 r.; zbiory bawełny z każdego mu /1 mu = 1/16 ha/ zaplanowane zostały o 5 csiniów /1 cs'ń = 0,6 kg/ większe niż w r. 1951. Produkcję tytoniu zamierza się zwiększyć o ponad 14.000 t, herbaty o - 5.000 t, roślin oleistych - o 253.000 t. Zbiory pomarańczy w r. 1952 powinny wynieść 165.000 ton itd. Pogłowie bydła pociągowego zwiększy się o 570.000 sztuk, nierogacizny o 3.370.000 szt., owiec i kóz o 440.000 szt. Ogólna produkcja rolna w Chinach Wschodnich powinna wzrosnąć o 10%.

W planie Chin Wschodnich przewidywane są najrozmaitsze środki, mające na celu ulepszenia urządzeń nawadniających pola, zwiększenie prac zapobiegających suszy oraz powodzi. Zaplanowano również naprawę tam, zapór i kanałów w 348.600 punktach, jak również wykopanie 216.405 studzien, naprawienie 149.274 starych kół napędowych i zwiększenie gruntów nawodnionych o 160.000 ha. Plan przewiduje także zwiększenie użycia nawozów sztucznych w r. 1952 o 10 - 20% w porównaniu z r. 1951 dzięki czemu wszelkie zasiewy powinny być dokonywane

na polach nawożonych.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Handel zagraniczny w I kwartale r. 1952

Komunikat Państwowego Urzędu Statystycznego o wykonaniu planu narodowego na I kwartał r. 1952 stwierdza, że dzięki długoterminowym układom gospodarczym, zawartym przez Czechosłowację ze Związkiem Radzieckim i innymi krajami obozu pokoju stworzone zostały podstawy dla rozszerzenia wzajemnych obrotów towarowych na początku każdego roku, zanim ustalone jeszcze zostały kontyngenty na dany rok. Tak samo było również w r. 1952.

Udział krajów gospodarki planowej w handlu zagranicznym Czechosłowacji wzrasta stale. Tak np. o ile w I kwartale r. 1951 udział tych krajów w obrotach handlowych Czechosłowacji wyniósł 57%, to w I kwartale r. 1952 osiągnął on już 65%.

W okresie pierwszych trzech miesięcy r. 1952 Czechosłowacja importowała więcej artykułów spożywczych niż a analogicznym okresie r. 1951, w szczególności jeśli chodzi o jaja, ryby i oleje roślinne.

Socjalistyczne zasady w czechosłowackiej gospodarce państwowej i uspołecznionej

Jednym z najważniejszych projektów prawnych, uchwalonych z końcem 1951 roku przez Zgromadzenie Narodowe Republiki Czechosłowackiej jest ustawa o uregulowaniu podstaw finansowych przedsiębiorstw uspołeczniionych i komunalnych, która stanowi przejście do nowego okresu rozwoju gospodarki czechosłowackiej.

Można ją scharakteryzować jako rozszerzenie zasad tzw. rozrachunku gospodarczego na całą sferę działalności gospodarczej państwa. Znajdzie on wyraz w ścisłym połączeniu strony dochodów i wydatków na wszystkich szczeblach gospodarki czechosłowackiej, poczynając od poszczególnych przedsiębiorstw aż do ministerstw. W systemie rozrachunku gospodarczego wprowadzonym w wypróbowanym w radzieckim ustroju gospodarczym, chodzi bowiem w zasadzie o to, aby wszystkie odcinki gospodarki zarabiały na siebie, to znaczy, że zapotrzebowanie na środki obrotowe i inwestycyjne powinno się w jak największym stopniu pokrywać przede wszystkim z wpływów własnych, a tylko w szczególnych przypadkach z dotacji państwowych lub kredytów bankowych.

Te metody gospodarowania prowadziła Czechosłowacja z dniem 1 stycznia 1952 roku.

W nowej sytuacji czechosłowacki budżet państwowy będzie nadal skupiać dochody płynące z przedsiębiorstw /zysk, podatek ogólny, procentowanie majątku, ewentualnie i inne wpływy/ z tym, że w ten sposób zebrane dochody nie będą

odprowadzane do gospodarki według dotychczasowych metod, tj. raczej mechanicznie na pokrycie wszelkich potrzeb przedsiębiorstwa, ale jedynie wówczas, gdy zgodnie z planem ogólnopaństwowym okaże się to potrzebne dla rozwoju najważniejszych odcinków gospodarki. Środki obrotowe będą zapewnione przedsiębiorstwom zawczasu w postaci tzw. funduszy obrotowych /surowce, materiały pomocnicze itp./, poza tym przedsiębiorstwa mogły występować o kredyty sezonowe do Banku Państwowego. W ten sposób przedsiębiorstwa staną się rzeczywistymi gospodarzami, co jest właśnie myślą przewodnią nowej ustawy, podkreślającej odpowiedzialność, inicjatywę, oszczędność i konieczność oraz łatwość kontroli wszelkiej działalności gospodarczej.

Wprowadzając te zasady do swojej gospodarki Czechosłowacja korzysta z wypróbowanych doświadczeń radzieckich.

N I E M I E C K A R E P U B L I K A D E M O K R A T Y C Z N A

Wielki sukces na Targach Mediolańskich

XXX Międzynarodowe Targi Mediolańskie, trwające od 12 do 29 kwietnia 1952, wykazały duże osiągnięcia niemieckiego przemysłu szklanego i ceramiki.

Na czterech stoiskach Niemiecka Republika Demokratyczna pokazała najlepszą porcelanę dla użytku domowego /szczególnie porcelanę meissenowską/, szkło domowe i techniczne, ceramikę sanitarną, termometry, zabawki i sztuczne kwiaty. W osobnym pawilonie wystawiono płytki ścienne z Boizenburg i Meissen. Na targach technicznych wystawiono maszyny włókiennicze, poligraficzne i biurowe.

Eksponaty N.R.D. cieszyły się niezwykle powodziem. Zawarto dużo transakcji, szczególnie w odniesieniu do wyrobów szklanych, porcelany, płytek ściennych, szkła okiennego i instrumentów muzycznych.

Nowy zakład Zeiss'a

W Weimar-Nord zbudowany został nowy zakład Zeiss'a, który uczyni w Weimarze ośrodek przemysłu lekkiego. Jako pierwsza zbudowana zostanie wielka hala robocza o powierzchni 4.000 m². Ukończenie budowy zakładów Zeissa pozwoli na zatrudnienie 4.000 osób przede wszystkim kobiet.

Pierwszy statek dalekomorski

Pierwszy statek dalekomorski po wojnie został zbudowany na jednej ze stoczni w Rostock. Frachtowiec ten ma ładowność 3.000 t.

R U M U N S K A R E P U B L I K A L U D O W A

Spis Central Handlu Zagranicznego

- AGROEXPORT - Bukareszt, str. 13 Decembrie Nr. 5/7
Eksport zbóż, pasz i nasion.
- CHIMIMPORT - Bukareszt, str. Jon Chica Nr 3
Eksport chemikali, farmaceutyków, surowców i szczepionek oraz barwników. Import surowców chemicznych i półfabrykatów.
- ENERGOIMPORT - Bukareszt, str. Vasile Lascar Nr. 32
Import materiałów elektrotechnicznych.
- EKSPORTLEMN - Bukareszt, Piaja Rosetti Nr. 4
Eksport drzewa i wyrobów drzewnych, papieru oraz tektury.
- INDUSTRIALIMPORT - Bukareszt, str. Gabriel Peri Nr. 2
Import rud i węgla, motorów, wyposażenia przemysłowego dla przemysłu górniczego i naftowego.
- MASINIIMPORT - Bukareszt, str. Mihail Eminescu Nr. 10
Import maszyn i urządzeń dla przemysłu budowlanego, włókienniczego, skórzanego i spożywczego.
- METALIMPORT - Bukareszt, str. Michai - Voda Nr. 6.
Import stali i żelaza, wyrobów górniczego przemysłu niemetalicznego, materiałów budowlanych, metali nieżelaznych, wyrobów walcowanych.
- PETROLEXPORT - Bukareszt, str. Gabriel Peri Nr. 2.
Eksport benzyny, olejów mineralnych, rud, wyrobów górniczego przemysłu niemetalicznego i antracytu.
- PRODEXPORT - Bukareszt, str. Jon Chica Nr. 3
Eksport bydła rzeźnego, wyrobów mięsnych, ryb i konserw rybnych, owoców, jarzyn, ciast i konserw.
Import używek, przypraw korzennych i owoców południowych.
- ROMANOEXPORT - Bukareszt, Piaja Rosetti Nr. 4.
Eksport metali i wyrobów metalowych, szkła, wyrobów elektrotechnicznych, tekstylii, futer itd.
Import surowców włókienniczych, półfabrykatów, skór surowych, garbników.
- TECHNOIMPORT - Bukareszt str. Doamnei Nr. 5
Import rozmaitych maszyn, szyn, przedmiotów wymiany kulturalnej i zegarków.

Sukcesy uprzemysłowienia

Przemysł Rumuńskiej Republiki Ludowej rozwija się coraz szybciej.

W przemyśle chemicznym i hutnictwie ogólna produkcja w r. 1951 zwiększyła się o 31,4% w porównaniu z r. 1950. W I kwartale br. zaznaczył się dalszy wzrost produkcji. Co miesiąc zwiększa się wytop stali, produkcja walcówki. Załogi większości przedsiębiorstw hutniczych przekraczają zadania planowe stosując metody pracy stachanowców radzieckich.

Prawie 80% robotników w hutnictwie i przemyśle chemicznym bierze udział we współzawodnictwie socjalistycznym. Wydajność pracy w tych gałęziach przemysłowych zwiększyła się w ciągu pierwszych trzech miesięcy bieżącego roku o 22% w porównaniu z analogicznym okresem r. 1951.

Przedsiębiorstwa przemysłu maszynowego wyprodukowały w r.ub. prawie 1,5 razy więcej niż w r. 1950. Ponad plan wyprodukowano wielką ilość motorów elektrycznych, tokarek, frezarek i innych obrabiarek, silników parowych, łożysk kulkowych, wagonów towarowych i maszyn rolniczych.

Znacjonalizowanie przemysłu ^{zapooczątkowało} wspaniałały rozwój przemysłu włókienniczego. O ile wskaźnik produkcji w 1948 r. przyjmie-
my za 100, to przy produkcji tkanin bawełnianych wzrósł on z 176 w 1950 r. do 213 w 1951 r., a tkanin wełnianych - odpowiednio z 187 do 215. W bieżącym roku jeszcze bardziej wzrosła produkcja artykułów włókienniczych i dzianych oraz podnie-
sienie się ich jakość.

W okresie władzy ludowej w Rumunii przebudowano i rozszerzono stare przedsiębiorstwa włókiennicze i zbudowano nowe.

Wielkie fabryki włókiennicze zbudowano w Jassa i Botosani, uruchomiono równocześnie jedną z największych fabryk konfekcji im. Georghin Dej w Bukareszcie.

Co roku wzrasta także produkcja obuwia i wyrobów skórzan-
nych. W roku ubiegłym wyprodukowano o 16% więcej obuwia niż w r. 1950. W r. 1952 produkcja obuwia zwiększy się o dalsze 30%.

Elektryfikacja kraju

Rumuńskie masy pracujące pomyślnie wykonują 10-letni plan elektryfikacji kraju. Pośpiesznie dokonywane są prace na budowie potężnej elektrowni wodnej im. W.Lenina w Bikaze. W przyspieszonym tempie budowane są fundamenty tamy oraz tunel, którym woda z ogromnego rezerwuaru wodnego popłynie do turbin elektrowni. O przedterminowe ukończenie budowy walczą budowniczo-
wie innej wielkiej elektrowni wodnej w Moroen.

Co roku wzmagają się tempo elektryfikacji rolnictwa. Ostatnio zbudowano wiele nowych lokalnych elektrowni wodnych w szeregu wsiach. W samym tylko roku ubiegłym zelektryfikowano 500 klepisk. Do następnych zbiorów ilość zelektryfikowanych klepisk zostanie zwiększona prawie półtorakrotnie.

Duży krok naprzód zrobił przemysł elektrotechniczny. Wielkość produkcji tego przemysłu w roku ubiegłym wzrosła trzykrotnie w porównaniu z r. 1949, a 7-krotnie w porównaniu z r. 1948. Plan produkcji motorów elektrycznych w r. 1951 wykonany został w 151%. Wszystkie zespoły przedsiębiorstw przemysłu elektrotechnicznego pomyślnie współzawodniczą o wykonanie rocznego planu w ciągu 11 miesięcy.

Produkcja energii elektrycznej w I kwartale br. wzrosła o 33% w porównaniu z odpowiednim okresem r. 1950, zaś jej koszty własne zmniejszyły się o 20%.

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wspaniały rozwój kraju

Od chwili oswobodzenia Węgry stają się coraz silniejszym krajem przemysłowym, który posiada nowoczesne rolnictwo, korzystające z najnowszych zdobyczy, przede wszystkim zaś z techniki radzieckiej.

Już w pierwszym roku planu pięcioletniego ogólna produkcja przemysłowa wzrosła o 31%, przemysłu zaś ciężkiego o 36%. Sukcesy te były tak poważne, że pozwoliły one rządowi na znaczne podwyższenie zadań planu. W porównaniu do poprzednio ustatkowanych nowe zadanie przewiduje trzykrotne zwiększenie ogólnej produkcji przemysłowej i czterokrotne - produkcji przemysłu ciężkiego.

Cele planu zostały w r.ub. całkowicie wypełnione. Przemysł zwiększył produkcję o 30%, a tym samym o 70% poziom na początku planu pięcioletniego i 2,5 krotnie - poziom ostatniego roku przedwojennego. W samym tylko roku ub. produkcja lokomotyw wzrosła ponad 2-krotnie, a produkcja odzieży - o 70%.

Bezpośrednim skutkiem pomyślnego wykonania planu był znaczny wzrost dochodu narodowego i dobrobytu ludności. Duże wyniki osiągnęło również rolnictwo. Węgierska Republika dostarcza chłopom coraz więcej maszyn i udostępnia nowoczesne metody uprawy. W jesieni r. 1948 założono pierwsze spółdzielnie produkcyjne, których ilość wzrosła dwukrotnie w r. 1949, a siedmiokrotnie na wiosnę roku 1951 - podczas gdy powierzchnia ich wzrosła 18-krotnie. Równolegle z tym wzrastała ilość stacji maszynowych. Dzięki temu produkcja rolnicza Węgier była o 16% wyższa aniżeli w ostatnich latach przed wojną, w porównaniu z ostatnim dziesięcioleciem przedwojennym zbiory pszenicy były większe o 22%, kukurydzy - o 30%, ziemniaków - o 47%.

W roku bieżącym na Węgrzech odbędą się pierwsze zbiory cytryn. Dotychczas cytryny uprawiane były na Węgrzech w cieplarniach. Próby naturalnej uprawy cytryn podjęto w r. 1948/49.

Celem zapobieżenia wymarzaniu roślin w czasie zimy, uczeni węgierscy wynaleźli nowe metody ich uprawy. Są one sadzone w specjalny sposób, który zapewnia im maksimum nasłonecznienia przez cały dzień, na zimę zaś przykrywa się je chrustem lub trzciną, celem utrzymania koniecznej temperatury.

Tego rodzaju uprawa jest mniej kosztowna niż cieplarnia.

Cytryny uprawia się przede wszystkim na prawym brzegu Balatonu. W ciągu kilku lat uprawa ich prowadzona będzie na obszarze 1.250 ha, a oczekiwane w roku bieżącym zbiory w ilości 130 mln. sztuk pokryją zapotrzebowanie całego kraju.

Na skutek szybkiego rozwoju gospodarki Węgry stają się potęgą ekonomiczną. Kraj ten posiada dziś stosunki handlowe z 80 krajami przy czym z wielką ilością zawarł obszerne umowy.

Najważniejszymi partnerami handlowymi Węgier są obecnie Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej. Już w r. 1945 Z.S.R.R. zawarł z Węgrami pierwszą umowę handlową i udzielił im wielkich kredytów na odbudowę. W r. 1947 zawarty został między tymi państwami długoterminowy układ handlowy, rozszerzany corocznie układami uzupełniającymi. W styczniu 1951 r. Węgry zawarły dużą umowę handlową z Chińską Republiką Ludową, dzięki czemu otrzymują one wielkie ilości cennych surowców w zamian za maszyny i inne wyroby przemysłowe. Ożywione stosunki z Polską zapewniają węgierskiemu przemysłowi trwały rynek zbytu oraz otrzymywanie dostatecznej ilości taniego węgla i surowców oraz materiałów pomocniczych. Umowy handlowe z Anglią, Francją, Niemcami zachodnimi, Włochami i Finlandią doprowadziły do tego, że Węgry są dzisiaj ważnym dostawcą artykułów spożywczych dla Europy Zachodniej, a zamówienia węgierskie zapewniły pracę wielu robotnikom zachodnio-europejskim.

Wraz ze zmianą struktury gospodarczej Węgier zmieniają się wytyczne ich polityki handlowej. O ile przed wojną główne pozycje eksportu węgierskiego stanowiły artykuły spożywcze i produkty rolne, o tyle teraz w ogromnej mierze wywożone są wyroby przemysłowe. Obok tego Węgry eksportują duże ilości pszenicy, paszy i wyrobów mięsnych, mimo, że krajowe spożycie żywności znacznie się zwiększyło.

Węgierskie tekstylia, wyroby metalowe, chemikalia, a przede wszystkim maszyny są eksportowane w coraz to większym stopniu i dzięki swojej wysokiej jakości wygrały walkę konkurencyjną z najlepszymi wyrobami krajów kapitalistycznych.

Europejskie kraje kapitalistyczne

A U S T R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W marcu b.r. zaznaczył się poważny wzrost austriackiego eksportu, który osiągnął cyfrę 941 mln. sch. Również import, który w październiku ubiegłego roku przekroczył kwotę 1 mld sch, a w lutym b.r. uległ zmniejszeniu, w marcu ponownie znacznie się powiększył, wynosząc 1.124 mln. sch.

W ciągu I kwartału b.r. import austriacki wyniósł 3.310 mln sch - eksport zaś 2.690 mln sch; bilans handlu zagranicznego zamknął się więc saldem ujemnym w wysokości 630 mln. sch.

Największe nadwyżki importowe miała Austria w obrocie z Wielką Brytanią, z Niemcami zachodnimi i Belgią, największe zaś nadwyżki eksportowe w wymianie towarowej z Francją, Egiptem, Włochami i Triestem.

Według "Neue Zürcher Zeitung" udział państw demokracji ludowej, a mianowicie NRD, Polski, Węgier, Rumunii, Bułgarii i Czechosłowacji, w obrocie z Austrią wyniósł zarówno po stronie importu jak i eksportu 12,5%. W obrocie z Azją, Afryką i Ameryką Południową Austria posiadała nadwyżkę eksportową w wysokości 145 mln. sch.

Omawiając zagadnienia austriackiego handlu zagranicznego, minister handlu stwierdził, że Austria musi za wszelką cenę usunąć swój chroniczny deficyt bilansu handlowego i płatniczego drogą zwiększenia eksportu. Aby osiągnąć ten cel trzeba będzie dokonać wielu wysiłków, zważywszy na to, że rozwój eksportu w roku ubiegłym postępował bardzo niekorzystnie. Wielkość eksportu wykazywała z kwartału na kwartał tendencję zniżkową, jakkolwiek wartość jego na skutek znacznej podwyżki cen była większa niż w 1950 r. Natomiast zarówno bezwzględny jak i względny wzrost importu podniósł deficyt bilansu handlowego na 4,4 mld sch czyli o 31%. Zdaniem ministra w takiej sytuacji bilans może być tylko wtedy wyrównany, o ile miesięczna wartość eksportu zostanie powiększona co najmniej o 1 mld sch.

Jak wynika dalej z jego wypowiedzi, Austria napotyka na cały szereg trudności przy swej wymianie towarowej z zagranicą, trudności te głównie wynikają ze stanowiska partnerów handlowych Austrii. Zasadniczą przeszkodą są tu w pierwszym rzędzie restrykcje importowe wprowadzone przez większe i bogatsze państwa. Przekształcenie t.zw. "sellers market" na "buyers

market" zaostrzyło walkę konkurencyjną na międzynarodowych rynkach do tego stopnia, że Austria nie jest obecnie w stanie znaleźć nabywców na swe wytwory, szczególnie zaś na towary gotowe. Fakt ten jest również jedną z najgłówniejszych przyczyn kurczenia się austriackiego eksportu, na który głównie składały się wysokowartościowe fabrykaty. Ponadto sam przemysł austriacki, produkujący na eksport przeżywa wielkie trudności. Przede wszystkim Austria została dotknięta ogólnoeuropejskim kryzysem włókienniczym. Bardzo ujemnie odbija się również na gospodarce austriackiej panująca baliso'a na rynku drzewnym, fakt ten pozbawia Austrię dużej ilości dewiz, których Austria potrzebuje chociażby na pokrycie swojego dużego zapotrzebowania na węgiel zagraniczny oraz na zakup zbóż chlebowych i pasz. Należy tu dodać, że sytuacja na austriackim rynku węglowym stała się ostatnio dość poważna na skutek zerwania przez Austrię układu z Czechosłowacją.

Szukając wyjścia z impasu, w jakim znalazł się austriacki handel zagraniczny, austriacka Związkowa Izba Gospodarcza opracowała ostatnio projekt nowej ustawy dotyczącej tego handlu, która wejdzie w życie początkowo na okres jednego roku już w końcu czerwca b.r. po zatwierdzeniu jej przez parlament.

Ze względu na to, że całkowite skasowanie systemu licencjonowania jest obecnie niemożliwe wobec tego, że obowiązujące dotychczas przepisy wymagają dla udzielenia licencji jednostronnej uchwały "Centrali dla Importu i Eksportu" / co hamowało eksport/, sprawy te mają być koncentrowane obecnie wyłącznie w Ministerstwie Handlu. Związkowa Izba Gospodarcza zrezygnowała przy tym dobrowolnie ze swego dawnego prawa zgłaszania protestu. T.j.w. Rada Przyboczna Ministerstwa Handlu nie będzie w przyszłości rozpatrywać poszczególnych transakcji, lecz wyłącznie zagadnienia o charakterze podstawowym. Obowiązek uzyskiwania zezwoleń będzie ograniczony jedynie dla towarów deficytowych. Poza tym dotychczasowy zbyt długi okres oczekiwania na udzielenie zezwolenia będzie skrócony w ten sposób, że podania nie załatwione w ciągu 4-ch tygodni będą automatycznie uważane za załatwione pozytywnie. Transakcje tranzytowe w przyszłości będą rozpatrywane wyłącznie pod kątem widzenia ustawy dewizowej. Pobieranie opłat eksportowych będzie wstrzymane, gdyż obecna sytuacja właściwie wymaga premii eksportowych.

P r o d u k c j a

Kryzys w przemyśle włókienniczym Austrii pogłębia się stale. Aparat handlowy, który nie może zbyć towarów, wstrzymuje zamówienia, co z kolei wywołuje duże perturbacje w produkcji. Ostatnio obniżono ceny artykułów włókienniczych, jednakże nie zdołało to zachęcić nabywców do wznowienia zakupów. Liczą oni na ewentualną dalszą zniżkę cen, co skłania ich do wycofania się z rynku. Ceny tkanin bawolnianych były w końcu kwietnia o 15%, a tkanin wełnianych o 20% niższe w porównaniu z notowaniami w październiku 1951 roku, kiedy to osiągnęły one poziom szczytowy.

Jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" detaliści nie chcą nawet ostatnie przyjmować żadnych tkanin, aby nie narazić się na straty w razie późniejszej zniżki cen. Przemysłowcy tekstylni walczą z najwyższym trudem o utrzymanie zakładów w ruchu, co nie zawsze im się udaje. Coraz częściej notuje się wypadki zamknięcia zakładów względnie przechodzenia na skrócony tydzień roboczy. W samym tylko kwietniu ilość bezrobotnych w przemyśle tekstylnym zwiększyła się o 24% w porównaniu z marcem.

Przemysł tekstylny Austrii jest bardzo ozuży na wszelkie zniżki cen produkowanych przez siebie towarów. Przyczyną tego są wysokie koszty produkcji wynikające z przestarzałego parku maszynowego i braku reinwestycji. Brak modernizacji spowodował, że powiększenie produkcji tekstylnej o 10% w porównaniu ze stanem w 1937 roku wymagało zwiększenia załogi robotniczej o 77%. Wydajność pracy w austriackim przemyśle tekstylnym wynosiła w 1951 roku zaledwie 2/3 poziomu przedwojennego. Trudno mówić o jakichkolwiek perspektywach poprawy na odcinku inwestycyjnym, zwłaszcza w obecnym okresie zastoju. Ponadto dotkliwie daje się we znaki pogorszenie na odcinku surowcowym.

Pozycja eksportowa Austrii w zakresie tekstylii jest - jak pisaliśmy wyżej - bardzo słaba ze względu na ostrą konkurencję na rynkach zagranicznych, gdzie zniżki cen są niemal powszechnym zjawiskiem. Wyroby austriackie tracą konkurencyjność i są łatwo wypierane przez firmy innych państw.

Wzrost cen szeregu surowców i materiałów wraz ze wzmagającą się kryzysem przemysłowym spowodował w kwietniu dalsze zwiększenie się bezrobocia o 30.000 osób.

O o n y

W Austrii następuje nieustanny wzrost cen. W maju uległa zwyżce o 40% cena mięsa. Cena kawy wzrosła od 4 do 6 sch. na kilogramie, cementu zaś o 50 sch na tonie. Należy tu dodać, że cena cementu zwyżkowała już czterokrotnie w roku bieżącym. Prasa austriacka stwierdza ponadto, że podrożenie materiałów budowlanych pociągnie w konsekwencji znaczne zmniejszenie budownictwa cywilnego.

Sytuacja finansowa

Według doniesień prasy, spodziewana jest dewaluacja szylinga o 20%. Decyzja w tej mierze miała być uzależniona od wyników wizyty kanclerza w Waszyngtonie, który udał się tam w celu wyjednania pożyczki dolarowej oraz dalszej "pomocy finansowej".

W międzynarodowych kołach finansowych mówi się od pewnego czasu o konieczności przeprowadzenia dewaluacji szylinga. Jako powód podaje się stale pogarszającą się sytuację finansową Austrii oraz wielki deficyt budżetowy. Próby stabilizacji gospodarki i waluty przy pomocy t.zw. "programu oszczędnościowego" zakończyły się fiaskiem.

Po ustaniu " pomocy dolarowej " Austria zmuszona była zwiększyć swój zapas dewiz importowych drogą wzmożenia eksportu. Operacji tej stanęły na przeszkodzie - jak o tym obszerniej piszemy wyżej - koszty produkcji, które na skutek bardzo wysokiego wewnętrznego poziomu cen, okazały się za wysokie, utrudniając walkę z konkurencyjnymi eksporterami.

Dewaluacja szylinga, mająca stworzyć lepsze warunki dla austriackiego eksportu, ma tu być wyjściem z tego impasu. Przyrównanie kursu szylinga, który obecnie przy wymianie towarowej wynosi 21,36 sch = £ 1, do kursu obowiązującego przy wymianie kapitałowej / " kurs premiowany " - £ 1 = 26 sch, uważane jest w austriackich kołach finansowych od dłuższego czasu za rzecz konieczną.

Obniżenie kursu szylinga ożywiłoby bez wątpienia eksport, podrożyłoby jednak z drugiej strony import. Jest rzeczą oczywistą, że podrożenie importu wpłynęłoby ze swej strony na dalsze obniżenie stopy życiowej ludności, gdyż, jak wiadomo, Austria należy do tych krajów, które zmuszone są sprowadzać z zagranicy duże ilości artykułów żywnościowych.

FRANCJA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według danych francuskiej statystyki celnej, import Francji z właściwej zagranicy w maju b.r. uległ zmniejszeniu i wyniósł 97.783 mln. fr. wobec 114.841 mln fr. w kwietniu. Z drugiej strony francuski eksport do właściwej zagranicy, wyniósł jedynie 66842 mln. fr. wobec 67.244 mln. fr. w poprzednim miesiącu b.r. W wyniku tego deficyt bilansu francuskiego handlu zagranicznego w maju b.r. zmniejszył się do 30.941 mln. fr. / w kwietniu b.r. - 47.597 mln / co przypisać należy ograniczeniom importowym.

jedynie

Produkcja

Wskaźniki francuskiej produkcji przemysłowej w kwietniu b.r. w porównaniu z marcem przedstawiały się następująco /1938 = 100/:

	1 9 5 2 r.	
	marzec	kwiecień
wskaźnik ogólny	153	151
energia elektryczna	196	194
gaz	192	175
paliwa stałe	122	118
wydobycie rud metali	129	128

	1 9 5 2 r.	
	marzec	kwiecień
wydobycie różnych metali	152	136
produkcja metali	177	178
ceramika i produkcja		
materiałów budowlanych	152	163
przemysł chemiczny	154	155
ropa naftowa	274	307
przemysł samochodowy	195	204
przemysł tekstylny	105	...
papier i tektura	120	113
przemysł szklany	164	159

" Services Economiques et Financiers" zamieszczają sprawozdanie dyrektora francuskiego komitetu do spraw wełny. Komitet ten odbył niedawno swe doroczne zebranie podczas którego stwierdzono " regresję produkcji przemysłu włókienniczego".

Raport odczytany na zebraniu przez wspomnianego dyrektora stwierdza, że produkcja czesanki sięga obecnie we Francji 86% rozmiarów z roku 1938, przy czym w roku tym produkcja tego artykułu była słabsza niż w jakimkolwiek innym roku przedwojennym. W tej samej relacji produkcja przędzy czesankowej wynosi tylko 91%.

Przędzalnie wełny kardiowanej - /97% w stosunku do 1938r/ utrzymują produkcję na poziomie roku 1950, który bynajmniej nie był najlepszym po wojnie.

Produkcja wełny surowej oraz wełen sztucznych we Francji poważnie się zmniejszyła, i w dziedzinie tej odczuwa się największe trudności.

Raport podaje, że pozycja francuskiego przemysłu wełnianego na rynkach zagranicznych osłabła, i jeżeli obecny kryzys eksportu produktów tekstylnych z Francji nie zostanie opanowany, to spowoduje on poważne reperkursje w przemyśle.

C e n y

=====
naszych
W uzupełnieniu danych / por. "W.H.Z." 22/57/ podajemy wskaźniki francuskich cen hurtowych i detalicznych /1949 = 100/ w kwietniu b.r.

	<u>Ceny hurtowe</u>	
	marzec	kwiecień
artykuły żywnościowe	131,3	128,9
paliwa i energia	145,8	145,8
artykuły przemysłowe	166,5	162,2
wskaźnik ogólny	149,5	146,8

Ceny detaliczne

	marzec	kwiecień
artykuły żywnościowe	143,8	142,1
ogrzewanie i oświetlenie	174,5	174,5
produkty przemysłowe	134,9	133,3
usługi	176,0	175,0
różne	143,5	143,5
wskaźnik ogólny	148,1	146,6

Z obu powyższych tabel wynika, że szumnie reklamowana zniżka cen francuskich daje w rezultacie bardzo niskie wyniki. Spadek cen zarówno hurtowych jak i detalicznych wyniósł jedynie 1,5%.

Jak stwierdza "Secofi", stosunkowo większą zniżkę artykułów żywnościowych / jak to wynika z przytoczonych wskaźników / należy przypisać jedynie normalnym wahaniom sezonowym.

Jeśli chodzi o zniżkę cen artykułów przemysłowych, to w/g "Secofi", należy to przypisać dwu następującym czynnikom: silnemu zmniejszeniu się popytu oraz kryzysowi w szeregu gałęzi przemysłu / skóry, tłuszcze, tekstylia itd / połączonemu ze znaczną obniżką cen artykułów importowanych.

Podobnie wskaźniki cen surowców przemysłowych pochodzenia francuskiego wykazywały bardzo nieznaczny spadek:

1949 r. = 100	Wskaźnik ogólny 43 art. x/	surowce przemysłowe x/	surowce pochodz. franc.
1952 r.			
styczeń	169,0	186,3	195,6
luty	166,6	176,4	190,7
marzec	161,8	168,9	186,9

Francuski sekretariat stanu do spraw ekonomicznych w swym niedawno wydanym komunikacie stwierdza, że ostatnia zniżka cen nie oznacza wcale uregulowania samego problemu. Komunikat dopowiada, że realna stabilizacja cen nie nastąpi dopóki przemysłowcy i kupcy nie zrezygnują z zupełnie nieusprawiedliwionych nadmiernych marż zarobkowych oraz nieuczciwych zysków.

x/ artykuły importowane

Europejska Unia Płatnicza

Jak podaje "Secofi", według tymczasowych danych, deficyt majowy Francji w EPU był stosunkowo nieznaczny i wahał się od \$ 0,5 mln do \$ 1 mln.

G R E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Wartość eksportu greckiego w okresie lipiec-listopad 1951 roku wyniosła \$ 36.688.000 wobec \$ 31.784.000 w analogicznym okresie 1950 r. Oznacza to wzrost o 15%. W celu zredukowania nadmiernych zysków importowych rząd podniósł cła na towary dalszej potrzeby o 100, 50, 30 lub 25%. Bank Grecji zredukował ponadto sumy przeznaczone na finansowanie importu środków żywnościowych i innych podstawowych towarów od 60 do 50%, towarów zaś drugorzędnych od 50 do 25%.

P r o d u k c j a

Wskaźnik produkcji greckiej / r.1948 = 100/ w roku 1951 przedstawiał się następująco:

	styczeń	luty	wrzesień	paźdz.	listopad	grudzień
produkcja ogólna	163	160	182	184	181	175
produkcja górnicza	165	158	242	255	280	272

Światowy kryzys obejmuje również i Grecję. W połowie maja zamknięto 39 fabryk włókienniczych. Wskutek tego 8.000 robotników zostanie bez pracy.

F i n a n s e

Sytuacja gospodarcza i finansowa Grecji uległa w ostatnich miesiącach dalszemu pogorszeniu, głównie wskutek wzmożonych zbrojeń, które w bardzo znacznym stopniu przerastają możliwości gospodarcze i finansowe Grecji. Kraj jest coraz bardziej uzależniony od Stanów Zjednoczonych, których monopole wykorzystują jego gospodarkę i bogactwa naturalne.

Znajdująca się pod wpływem Ameryki polityka rządu coraz bardziej zuboża Grecję, co znajduje swój wyraz w coraz większym

spadku wartości pieniądza. Doszło obecnie do tego, że nikt nie chce już zawierać transakcji handlowych w walucie greckiej i że sfery kupieckie przechodzą coraz częściej na umowy zawierające tak zwane "klauszule zabezpieczające".

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Wartość importu holenderskiego wyniosła w kwietniu 701 mln. fl. wobec 774 mln. fl. w marcu, eksport wyniósł natomiast odpowiednio 708 mln. fl. i 751 mln. fl. Import został tym samym pokryty eksportem w 101%. W marcu odsetek ten wyniósł 97%.

W ciągu pierwszych czterech miesięcy 1952 r. globalny import holenderski wyniósł 3.000 mln. fl. eksport zaś 2.849 mln. fl. Eksport pokrył tym samym import w 94%.

Holenderski Minister gospodarki przedłożył niedawno parlamentowi wyczerpującą notę w sprawie holenderskiej polityki eksportowej. Nota ta zawiera krytyczną analizę obecnej sytuacji eksportowej, jako też uprawianej polityki eksportowej, wysuwając jednocześnie pewne zalecenia i środki pośrednie i bezpośrednie, mające ułatwić ekspansję eksportową. Sprawozdanie oznaczać ma zapowiedź szeroko zakrojonej ofensywy eksportowej Holandii na rynki pozaeuropejskie przede wszystkim do Ameryki i przyczynić rząd zamierza energicznie popierać eksport udzielając między innymi eksporterom daleko idących ulg podatkowych.

Eksport holenderski lokowany przed wojną w 72% w krajach europejskich, skurczył się obecnie do 59%. Jedynie eksport produktów rolnych kierowany jest jeszcze w 75% do Niemiec zachodnich, Belgii i Anglii.

Jednym z najważniejszych czynników współzawodnictwa eksportowego zagranicą jest zagadnienie kosztów własnych. W tej dziedzinie rząd holenderski wpływać mógł jedynie na odcinku polityki cen środków żywnościowych, pilnując, by ten element kosztów produkcji utrzymywał się na stałym poziomie. Jeżeli bowiem chodzi i dalsze elementy, to gospodarka holenderska zawsze była i jest zależna od importu surowców i od dyktowanych przez rynki światowe cen surowcowych. Pod pretekstem utrzymania niskich kosztów produkcji, rząd stale przeciwstawiał się podwyżkom płac.

Zrozumiałą jest rzeczą, że ogólna polityka taryfowa oraz kontyngowanie stanowią poważną przeszkodę dla rozwoju eksportu. Plany rozwijane w Genewie, Annecy i Torquay nie doprowadziły do żadnego poważnego wyniku. Liberalizacja w obrębie OEEC nie robi większych postępów.

Rząd holenderski podjął więc sam inicjatywę i stworzył warunki polepszenia klimatu eksportowego, przy czym główną uwagę skierował na rynki zamorskie.

Z zarządzeń tych wymienić należy w pierwszym rzędzie podwyższenie kapitału zakładowego holenderskiego Banku Odbudowy, co umożliwił ma udzielanie długoterminowych kredytów dla przedsiębiorstw eksportowych. Rozszerzono również możliwości ekspansji eksportu dzięki powołaniu do życia Towarzystwa Finansowania Eksportu, zorganizowanego wspólnie przez banki i Bank Odbudowy.

Jednocześnie minister finansów zostanie upoważniony do udzielenia wymienionej organizacji gwarancji do maksymalnej wysokości 50 mln. florenów holenderskich, w ramach której udzielane będą kredyty eksportowe.

Państwo zawarło szereg umów z holenderskimi towarzystwami ubezpieczeniowymi, które mają na celu usunięcie przeszkód utrudniających zawieranie transakcji eksportowych. Między innymi premie asekuracyjne mają być zróżniczkowane, w wypadkach szczególnie ważnych transakcji, klauzule o stawkach odszkodowawczych będą korzystniejsze, umożliwione będzie ubezpieczenie ryzyka w razie nieuiszczenia zapłaty ze strony zagranicznego odbiorcy, wreszcie czas czekania na wypłatę odszkodowania będzie skrócony.

Na życzenie, rząd uczestniczyć będzie w przygotowaniach transakcji eksportowych i udzielać będzie w danych wypadkach pomocy finansowej. Ponadto w walce konkurencyjnej Holandia posługiwać się będzie niskimi cenami i jakością oferowanych towarów.

Ostatecznym celem, tak szeroko zakrojonego programu eksportowego ma być osiągnięcie rocznego wzrostu holenderskiego eksportu o 400 mln. florenów, tak, aby do roku 1970 eksport holenderski uległ podwojeniu.

P r o d u k c j a

Według danych holenderskiego Głównego Urzędu Statystycznego, wskaźnik produkcji przemysłowej wzrósł ze 140 w lutym b.r. / 1938 = 100/ do 146 w marcu. Mimo tego sezonowego wzrostu produkcji, nie udało się jednak osiągnąć poziomu produkcji ze stycznia, który wyniósł 147. Wskaźnik produkcji przypadającej na 1 dzień roboczy wzrósł ze 143 w lutym na 146 w marcu.

Kryzys holenderskiego przemysłu włókienniczego, o którym pisaliśmy w naszym numerze 20/55, nie tylko, że trwa w dalszym ciągu, ale znacznie się rozszerza.

Pismo "De Volkskrant" donosi, że holenderskie fabryki konfekcyjne przerwały pracę na okres jednego miesiąca. Z tego samego źródła dowiadujemy się, że w bieżącym roku sprzedano jedynie 30% gotowych artykułów włókienniczych t.j. o połowę

mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Prasa donosi także, że w wyjątkowo ciężkim położeniu znalazł się ośrodek holenderskiego przemysłu włókienniczego - okręg Twente. W okręgu tym, według doniesienia "Eildienst für den Aussenhandel" zamknięto ponad dziesięć zakładów przemysłowych oraz zwolniono ponad 1200 robotników. Inne pismo "Het Parool" podaje, że w Enschede i Neijwerdal zostały niedawno zamknięte dwie największe holenderskie tkalnie. W konsekwencji tego wyrzucono na bruk około 1500 robotników. Pismo "Het Parool" stwierdza również, że już w najbliższym czasie należy się liczyć z zamknięciem wielu innych zakładów włókienniczych.

C e n y h u r t o w e

Według danych holenderskiego Urzędu Statystycznego, ogólny wskaźnik cen hurtowych w lutym utrzymał się na poziomie styczniowym, wynosząc $145 / 1948 = 100\%$. W marcu wskaźnik ten spadł do 143 punktów.

Obieg pieniężny

Obieg banknotów, emitowanych przez holenderski Bank Narodowy uległ dalszemu zwiększeniu. Ilość pieniędzy będąca w obiegu na 1 maja b.r. wynosiła 2.932 mln.fl.

Europejska Unia Płatnicza

Aktywne saldo kwietniowe Holandii w EPU wyniosło \$ 29.136.000. Z sumy tej Holandia otrzymała 14.568.000 w złocie względnie w dolarach. Pozostała suma w wysokości \$ 14.568.000 Holandia przyznała EPU w formie kredytu i tym samym powiększyła swą pozycję wierzycielską w tej organizacji do \$ 138.603.000 względnie 526.691.000 fl.

J U G O S Ł A W I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Rozwój i struktura jugosłowiańskiego handlu zagranicznego w roku 1951 dostarczała niezbitych dowodów, że proces zaprzestawiania kraju w niewolę ekonomiczną imperializmu amerykańskiego coraz więcej się pogłębia. Klika titowska od dawna już wkroczyła na drogę restauracji kapitalizmu, zwracając zakłady przemysłowe dawnym właścicielom, oraz sprzedając bogactwa narodowe, w szczególności kopalnie cennych rud, drogą t.zw. koncesji monopolom amerykańskim. To, co prasa burżuazyjna nazywa zwróceniem

reżimu titowskiego z drogi doktrynerstwa gospodarczego, na drogę "rozluźnienia" surowych, "znacjonalizowanych" form gospodarczych, mając tu na myśli t.zw. autonomizację poszczególnych ośrodków i zakładów przemysłowych, lub też ostatnio przeprowadzoną "reformę walutową" - nie jest niczym innym, jak przygotowaniem Jugosławii do odegrania roli rynku kolonialnego, z którego monopole mogłyby w następstwie deprecjacji dinara wywozić surowce strategiczne po niskich cenach.

Plany uprzemysłowienia kraju nie zostały zrealizowane, a zdrada programu socjalistycznego doprowadziła do sytuacji, w której za t.zw. "pomoc" amerykańską czyni się z Jugosławii dostawcę surowców wojennych dla obozu imperialistycznego.

Według danych jugosławiańskiego urzędu statystycznego, globalny import roku 1951, obejmujący wszelkie przesyłki z t.zw. "programu pomocy" mocarstw zachodnich, wynosił 2,06 mln ton / 1950=1,63/, wartości 19,54 /11,79/ mld. dinarów, natomiast eksport 3,23 /3,08/ mln. ton wartości 9,18 /7,93/ mld. dinarów. Saldo wykazuje więc deficyt w wysokości 10,36 /3,86/ mld. dinarów lub \$ 207 mln.

Eksport produktów rolnych spadł w ubiegłym roku do połowy poziomu przedwojennego, natomiast udział w eksporcie przemysłu drzewnego uległ podwojeniu.

W imporcie jugosławiańskim w roku 1951 wysuwają się na czoło dostawy środków żywności oraz drugorzędnych artykułów konsumcyjnych z tak zwanej "pomocy" mocarstw zachodnich. One właśnie warunkują wzrost ilościowy importu o 430.000 ton oraz wartościowy o 7,75 mld. dinarów w stosunku do roku 1950. Import materiałów pędnych, maszyn oraz innego sprzętu nie spadł wprawdzie na skutek wzrostu cen pod względem wartości, za to spadł pod względem ilości.

Eksport Jugosławii w pierwszym kwartale roku bieżącego zwiększył się w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego o 14,2 mld. dinarów i wartość jego wyraziła się sumą - 23,4 mld. dinarów.

Import łącznie z "pomocą" zachodnich mocarstw osiągnął cyfrę - 22,9 mld. dinarów. Poraz pierwszy od czterech lat - jugosławiański bilans handlowy wykazał dodatnie saldo w wysokości pół miliarda dinarów.

Wzrost eksportu spowodowany był przede wszystkim wysokimi zbiorami roku ubiegłego, co zwiększyło udział produktów rolnych w ogólnym wywozie / w pierwszym rzędzie kukurydzy/ do 58,1%. Na jedną czwartą globalnego eksportu Jugosławii złożyły się rudy i metale, które sprzedane zostały zagranicę na ogólną sumę 6 mld. dinarów. W porównaniu do roku ubiegłego wartość wywozu tych artykułów wzrosła wybitnie. Pewne zahamowanie importu dotyczyło w 76% surowców, półfabrykatów i maszyn. Znaczny wzrost przywozu zaznaczył się również odnośnie do towarów konsumcyjnych.

W Waszyngtonie oczekuje się, że w najbliższych dniach zostanie ogłoszony tekst umowy między Jugosławią i MSA, w sprawie

gwarancji titowskiej dla przemysłowców amerykańskich: Tito ma zagwarantować prywatnym kapitalistom amerykańskim, pragnącym inwestować w Jugosławii, zarówno nienaruszalność ich inwestycji, jak i prawo transferowania zysków w dolarach. "Washington Post" informuje, że kilka firm amerykańskich czyni przygotowania, mające na celu "dostarczenie sprzętu i wysłanie doradców dla przemysłu jugosłowiańskiego". Monopole amerykańskie pragną przede wszystkim kontrolować jugosłowiański przemysł górniczy, metali nieżelaznych i naftowy.

Przedstawiciel ambasady titowskiej w Waszyngtonie oświadczył w zeszłym tygodniu, iż Belgrad zniósł wszelkie ograniczenia dla importu książek i filmów amerykańskich. Tito gwarantuje przytem wolny transfer zysków i to w walucie amerykańskiej.

F i n a n s e

Jugosłowiański Bank Narodowy podał do wiadomości, że obieg banknotów w końcu marca roku bieżącego wynosił 39,34 mldr dinarów.

Oprócz tego puszczoneo w obieg bony przemysłowe na sumę 3,5 mldr dinarów nominalnej wartości, na zakup towarów konsumpcyjnych po cenie zniżonej. Obieg banknotów w pierwszym półroczu r. 1951 wynosił 36,4 mldr dinarów, w końcu zaś drugiego półrocza 38,4 mldr dinarów.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu danych /por. "W.H.Z." 22/57/, dotyczących brytyjskiego handlu zagranicznego w kwietniu, b.r. podajemy poniżej w skrócie jego strukturę towarową:

Towar i jednostka miary		I m p o r t	
		K w i e c i e ń 1951 r.	1952 r.
ziarna i mąka	1000 cwt	14 036	15 484
pasza	tony	96 207	56 498
mięso	1000 cwt	1 214	1 757
cukier nierafinowany	1000 cwt	4 439	3 802
tytoń	1000 lb	17 804	14 153
węgiel	tony	237 042	1 833
ruda żelazna	1000 t.	556	876
żelazo i złom stalowy	1000 t.	59	47
bawełna surowa	1000		
	centali/	1 018	842
wełna owcza i jagnięca	1000 lb	26 297	70 762

x/ 1 cental = 100 lbs

ropa naftowa	1000 gal.	272 056	538 966
surowce papiernicze	1000 t.	138	160
kauczuk	1000 t.	19	18
żelazo i wyroby stalowe	1000 t.	56	168
miedź	1000 t.	37	35
maszyny	tony	5 622	11 590

Towar i jednostka miary		E k s p o r t	
		K w i e c i e n 1951 r.	1952 r.
węgiel	1000 t.	742	1 048
wyroby ceramiczne	tony	27 147	29 217
żelazo i wyroby stalowe	1000 t.	284	204
przewody elektryczne i kable	tony	8 745	7 403
odbiorniki radiowe	sztuki	45 976	44 844
maszyny rolnicze	tony	69 154	80 405
maszyny włókiennicze	tony	9 601	9 379
maszyny elektryczne	tony	9 729	11 171
inne maszyny	tony	92 269	93 359
przędza bawełniana	1000 lb ²	6 610	3 022
wyroby bawełniane	1000 yd ²	95 977	59 224
czesanka	1000 lb ²	5 227	3 452
wyroby wełniane	1000 yd ²	11 834	6 697
obuwie skórzane	tuziny par	49 381	29 056
papier, tektura itd.	tony	22 335	23 043
motocykle, podwozia	ssztuk	47 600	38 097

Wartość wywozu tekstylii brytyjskich, wyniosła w kwietniu £ 33,1 mln. Oznacza to dalszy spadek w porównaniu z poprzednimi miesiącami; przeciętny eksport dzienny był o 10% niższy niż w I kwartale b.r. Wywóz metali i maszyn za £ 115,1 mln. był o £ 4,9 mln. mniejszy niż przeciętnie miesięcznie w I kwartale bieżącego roku.

Wywóz innych produktów gotowych na sumę £ 45,8 mln. spadł zarówno w cyfrach ogólnych jak w w skali dziennej. Nastąpił też spadek / o £ 1,2 mln. / eksportu surowców oraz / o £ 2,3 mln. / żywności, napojów i tytoniu.

W grupie maszyn spadek nastąpił szczególnie w dziedzinie pojazdów na sumę £ 42,6 mln., czyli o £ 3,7 mln. mniej niż średnio w I kwartale.

Jeśli chodzi o Australię, to zmniejszył się tam bardzo / o ponad połowę / rynek dla tekstylii brytyjskich. W sumie ogólny wywóz do Australii w kwietniu skurczył się o 17% w porównaniu z przeciętną miesięczną z lat 1950/51.

Zamorski handel Wielkiej Brytanii
/ w mln £ /

	import	eksport	reeksport	nadwyżka eks- portu nad importem
1950 - przeciętnie miesięcznie	217,4	180,9	7,1	29,3
1951 - " "	326,2	215,0	10,5	100,6
1951 - styczeń	298,7	214,4	8,6	75,7
luty	248,5	175,4	7,8	65,3
marzec	304,3	190,5	17,1	96,7
kwiecień	311,8	230,2	11,0	70,6
1952 styczeń	357,1	250,1	14,2	92,9
luty	296,9	227,9	16,2	52,8
marzec	333,1	240,6	24,6	68,0
kwiecień	325,5	217,5	11,6	96,3

Wzrost przywozu żywności, napojów i tytoniu, co do wartości wywołany był przez droższy import zboża i maki na sumę £ 29,9 mln, czyli o £ 4,8 mln więcej niż średnio w I kwartale br. Import rudy żelaza i złomu był zwiększony w porównaniu z I kw., natomiast przywóz rud metali nieżelaznych zmniejszył się. Spadek zarysował się w dziedzinie importu drewna i surowców papierniczych, których sprowadzono w kwietniu mniej niż w marcu i lutym, gdy zresztą import ich już był ograniczony. Pod względem wartości spadł też przywóz kauczuku o 11%, chociaż ilościowo import kauczuku, był taki sam, jak średnio w I kwartale. Poważny spadek nastąpił w dziedzinie importu chemikaliów / o £ 1,9 mln/.

Sprawozdanie z obrotów handlowych z kwietnia b.r. pogłębia niepokój w brytyjskich kołach handlowych. Szczegółowa analiza przebiegu obrotów handlowych nie daje wielkich nadziei na najbliższą przyszłość. Spadek eksportu był w największym stopniu spowodowany przez dalsze zmniejszenie się eksportu tekstylii. W okresie pierwszych czterech miesięcy roku bieżącego, eksport wyrobów bawełnianych, wełnianych i jedwabniczych był o £ 29 mln. niższy w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Biorąc pod uwagę obecny spadek światowego handlu tekstylnego nie można liczyć na lepsze wyniki w tej dziedzinie w najbliższej przyszłości.

Ministerstwo Handlu ogłosiło ostatnio listę kontyngentów importowych na okres marzec - grudzień 1952 r. Kontyngenty te dotyczą towarów sprowadzanych z Europy zachodniej, import których wobec trudności budżetowych, podlega ścisłej kontroli. Lista nie obejmuje towarów zakupywanych przez agencje rządowe.

Ograniczenia importu dotyczą głównie tekstylii, serów i pozycji " różnych " towarów przemysłowych.

Nowe ograniczenia mają zmniejszyć zakupy w Europie Zachodniej do końca roku bieżącego o £ 20 mln.

Jednym z ostatnich wydarzeń, które przykuwa uwagę brytyjskich kół handlowych, jest sprawa wycofania się firm angielskich z Chińskiej Republiki Ludowej. W związku z tym minister spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, Eden, wskazał w Izbie Gmin na konieczność stworzenia nowej organizacji dla podtrzymania handlu Wielkiej Brytanii z Chińską Republiką Ludową. Zarówno rząd brytyjski, jak i firmy handlowe są przekonane, że stosunki handlowe brytyjsko - chińskie są nadal potrzebne i pożądane. Sugeruje się więc rządowi Chin Ludowych, że z powodu zmiany warunków w Chinach można by było znaleźć inną formę współpracy handlowej. Firmy brytyjskie sądzą, że nowa forma brytyjskich stosunków handlowych z Chinami polegałaby na bezpośrednim kontakcie zrzeszenia przedstawicieli fabrykantów i kupców z odnośnymi władzami Chin Ludowych. Zrzeszenie to miałoby charakter stałej organizacji handlowej. "Pragniemy stosunków handlowych z Chinami" oświadczył Eden.

Prasa brytyjska poświęca obszernie komentarze sprawie ostatniej noty brytyjskiej do Chin oraz możliwościom handlu brytyjsko-chińskiego. Londyński korespondent "Yorkshire Post" pisze, że "rząd wierzy, iż może nastąpić rozszerzenie handlu z tym krajem".

Agencja "United Press" komentując decyzję brytyjską, wskazuje, że bezpośredni handel Wielkiej Brytanii z Chinami wyniósł w roku ubiegłym po stronie eksportu brytyjskiego 2,7 mln. funtów wobec 3,6 mln w 1950, a po stronie importu Wielkiej Brytanii 7,7 mln. funtów wobec 10 mln. w 1950 r. Jeszcze poważniej zmniejszył się handel Hong-Kongu z Chinami. W marcu b.r. eksport z Hong-Kongu do Chin wyniósł 20,9 mln. dolarów hong-kongskich wobec 245 mln w marcu 1950 r. Agencja podkreśla zarazem, że firmy brytyjskie wycofujące się z operacji wewnątrz Chin "nalegają na zrobienie wszelkich wysiłków, aby uniknąć negatywnych skutków ostatniego posunięcia na handel anglo-chiński. Według opinii postępowego pisma brytyjskiego "World News & Views" wiadomość o wycofaniu się firm brytyjskich z Chin należy przypisać zarówno pogodzeniu się z faktycznym stanem rzeczy, jak i próbie znalezienia możliwie najkorzystniejszego sposobu kontynuowania stosunków handlowych w nowej sytuacji. "Wydaje się jednak więcej prawdopodobnym - pisze wzmiankowane pismo - że wycofanie się Anglików z Chin jest niczym innym jak podporządkowaniem się amerykańskiej polityce i nowym krokiem ku kompletnemu zerwaniu stosunków z Chinami przez rząd brytyjski. Główną płaszczyzną tarć między Wielką Brytanią a Ameryką była sprawa chińska oraz wielki stan posiadania brytyjskiego w Chinach. Wyrzeczenie się tego stanu posiadania przez Brytyjczyków wraz z akcją prowadzoną przeciwko chińskiej ludności Hong-Kongu, świadczyłoby o tym, że pod naciskiem Ameryki Wielka Brytania zajmuje coraz bardziej wrogle stanowisko wobec Chin Ludowych".

Produkcja

Wskaźniki brytyjskiej produkcji przemysłowej w marcu przedstawiały się następująco:

1946 r. = 100

	1 9 5 1 r.		1 9 5 2 r.	
	lut	marzec	lut	marzec
wskaźnik ogólny	151	141	149	148
górnictwo	124	117	125	127
wyroby gotowe	157	147	154	152
budownictwo	125	119	129	137
gaz, energia elektryczna	148	138	153	140

Według ostatnich danych, w kwietniu nastąpił silny spadek produkcji brytyjskiej. Ogólny wskaźnik produkcji w tym miesiącu wyniósł 138 - 139 punktów. Oznacza to spadek o 10 punktów względnie o 6,5% w porównaniu z marcem b.r. i o 13 punktów względnie 8,5% w porównaniu z kwietniem ubiegłego roku.

C o n t y

Ministerstwo Handlu opublikowało następujące wskaźniki dotyczące kształtowania się brytyjskich cen hurtowych w I kwartale i w kwietniu b.r./ 1930 r. = 100/:

	1951 r. grudzień	styczeń	1 9 lut	5 marzec	2 r. kwiecień
wskaźnik ogólny	330,2	334,9	329,4	330,0	329,7
surowce	370,8	369,8	365,1	369,8	366,6
metale nieżelazne	320,8	321,0	325,5	360,8	360,7
artykuły żywnościowe i tytoni	266,2	276,7	271,2	276,3	280,1
w tym: zboże	306,8	305,7	295,5	314,1	326,9
mięso, ryby					
jaja	200,7	215,7	208,6	204,0	203,2
inne	294,1	307,9	307,6	312,1	315,4

Spadek ogólnego wskaźnika cen hurtowych w kwietniu spowodowany został szczególnie obniżeniem cen materiałów włókienniczych.

Wskaźniki cen hurtowych surowców przemysłowych /30 czerwca 1949 r. = 100/ w analogicznym okresie przedstawiały się następująco:

	1951 r. grudzień	styczeń	1 9 lut	5 marzec	2 r. kwiecień
surowce /bez paliwa/dla przemysłu/bez przem. spożywczego/	180,9	181,5	177,0	169,6	165,0

materiały dla przemysłu maszynowego	142,6	143,2	143,6	152,2
materiały dla przemysłu elektrotechnicznego	159,0	160,0	160,2	165,4
materiały budowlane dla budowy mieszkań	127,9	130,0	131,4	132,2
materiały budowlane dla innego budownictwa cywilnego	132,5	134,4	134,8	136,2

Wskaźnik cen hurtowych surowców / bez paliwa/ dla całego przemysłu / wyłączając przemysł spożywczy/ był w kwietniu o 28,3 punktów t.j. o 14,6% niższy od średniego wskaźnika miesięcznego w ciągu całego 1951 r. i o 55,4 punktów t.j. o 25% niższy od wskaźnika w marcu 1951 r. który uważany jest za najniższy, jak również od wskaźnika za lipiec 1949 r. / 220,4/.

W ciągu kwietnia możemy zaobserwować wzrost cen hurtowych zaledwie na kilka rodzajów surowców. Należą do nich: benzol, spirytus, ropa naftowa, oleje smarowe, aluminium, mosiądz i miedź.

Uległy natomiast niższe ceny materiałów włókienniczych, skór surowych / o 8,8 punkta do 86,1/, kauczuku /o 8,3 punkta do 320,4/ cyny / o 1,7 punkta do 169,3/ oraz importowanego drzewa twardych gatunków.

Europejska Unia Płatnicza

Według ostatnich danych, deficyt brytyjski Europejskiej Unii Płatniczej wyniósł w maju £ 17,7 mln. wobec £ 20,2 mln w kwietniu i 22,9 mln. w marcu. Prawie cały ten deficyt, oprócz 1 mln. musi być uregulowany w złocie.

Obecna pozycja Wielkiej Brytanii, jak już wspominaliśmy o tym / por. "W.H.Z." 20/55/, zmusza ją do regulowania wszystkich należności w złocie na skutek wyczerpania kwoty początkowej wynoszącej 379 mln.

W końcu kwietnia reszta kwoty dopuszczalnego zadłużenia wynosiła tylko £ 4,7 mln. i w myśl obowiązujących przepisów 80% tej sumy winno być pokryte w złocie czyli, że Wielka Brytania musiała wpłacić £ 3,8 mln. Dalsze zadłużenie w wysokości £ 13 mln. musi być pokryte całkowicie w złocie, tak, że przy rozliczeniu w połowie czerwca Wielka Brytania będzie musiała wypłacić razem £ 16.746.000 w złocie, czyli około \$ 47 mln. Całkowita suma wpłacona dotychczas przez Wielką Brytanię do EPU w złocie sięga £ 164,3 mln.

TURCJA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Bilans handlowy w I kwartale r. b. zamknięty został saldem ujemnym i wyraził się cyfrą - 69 mln. ft. tur. w porównaniu z nadwyżką eksportową w wysokości 68 mln. funtów tureckich w I kwartale 1951 r.

Główną przyczyną tego stanu rzeczy leży - wg. tygodnika "Wirtschaftliche Mittelungen" - w tym, że rząd turecki, pomimo stale ujemnego salda handlowego, w ciągu kilku miesięcy utrzymuje nadal liberalizację importu, po drugiej zaś, że eksport napotyka na różnego rodzaju trudności z powodu wygórowanych cen tureckich. Poniżej podajemy tablicę porównawczą ilustrującą w głównych zarysach strukturę towarową tureckiego handlu zagranicznego w I kwartale roku 1951 i roku 1952, w mln. funtów tureckich/:

	r. 1951	r. 1952
Eksport		
zboże	8	65
tytoń	73	47
bawełna	114	53
owoce	21	22
migdały itp.	4	17
minerały	14	30
różne	55	26
ogółem:	289	260
Import		
maszyny	49	94
żelazo i stal	24	29
pojazdy	23	29
materiały pędne	15	16
wyroby włókiennicze	34	53
lekarstwa i farby	14	18
różne	62	90
ogółem:	221	329

Z podanych cyfr wynika, że znacznie wzrósł wywóz zboża. Należy to przypisać niezwykle obfitym zbiorom w ostatnich latach, co dało nareszcie Turcji możliwość eksportowania poważniejszych ilości ziarna.

Głównymi nabywcami zboża były Niemcy zachodnie, obecnie zaczyna się nim również interesować Francja. Wzrósł również wywóz minerałów / chrom i mangan / i nasion oleistych,

eksport bawełny natomiast zmniejszył się.

W roku 1951 dał on duże zyski dzięki wysokim cenom. W roku bieżącym eksporterzy i producenci przetrzymywali długo bawełnę na składach, licząc na również pomyślne ceny, skutkiem czego przeoczyli odpowiedni moment na dokonywanie większych transakcji. Silnie spadł eksport tytoniu, wobec czego rząd prawdopodobnie będzie musiał zastosować w tej dziedzinie jakieś środki zaradcze.

W dziedzinie importu, wzrosła wartość przywozu maszyn i towarów włókienniczych. W porównaniu do I kwartału r.1951 wzrost ten wynosi 90%. Spowodowany on został rozszerzeniem stosunków handlowych z Niemcami zachodnimi. W zwiększeniu się importu towarów włókienniczych brali udział prawie wszyscy partnerzy handlowi, podobnie jak we wzroście przywozu chemikalii i artykułów farmaceutycznych.

Jeśli chodzi o strukturę geograficzną tureckiego handlu zagranicznego w omawianym okresie, to najsilniej wzmocniła się pozycja Niemiec zachodnich. Wprawdzie eksport turecki do tego kraju zmniejszył się nieco, gdyż Niemiec nabywcy bawełny i tytoniu nie otrzymali spodziewanych ilości, lecz wydaje się, że zachodnio-niemieckie zakupy tych artykułów wzrastają.

Eksport turecki do Wielkiej Brytanii powiększył się nieznacznie, do Francji zaś wybitnie, gdyż obroty z tym krajem wzrosły niemal czterokrotnie. Należy tu przypomnieć o francuskich zakupach węgla, które trwają nadal. Wywóz do Stanów Zjednoczonych spadł bardzo znacznie, Amerykanie coraz mniej interesują się tureckim tytoniem i ograniczają swoje zakupy w Turcji do strategicznych rud chromu i manganu.

Po stronie importu zaznaczył się wzrost udziału Niemiec zachodnich / o ok. 90%/, Wielkiej Brytanii, Francji i Włoch / o 100%/. Obroty towarowe z innymi krajami wzrosły również poważnie, lecz brak jeszcze wszystkich odnośnych danych. Poniżej podajemy te, które zostały już ogłoszone / w mln. funtów tureckich/:

E k s p o r t		
	r.1951 / I kwartał/	r.1952
Niemcy zachodnie	84	70
Wielka Brytania	20	24
Stany Zjednoczone	78	31
Włochy	11	9
Francja	12	46
Belgia.	3	4
Inne kraje	81	76
	289	260
I m p o r t		
Niemcy zachodnie	49	92
Wielka Brytania	37	54
Stany Zjednoczone	29	31

Włochy	12	24
Francja	13	20
Belgia	10	14
Inne kraje	71	94
	221	329

Obecnie istnieją nadal trudności w eksporcie bawełny, tytoniu i orzechów laskowych. Pomimo znacznego deficytu bilansu handlowego w ostatnich miesiącach, szczególnie w stosunku do krajów E.P.U., daje się zauważyć niewielkie tylko zahamowanie importu. Wprowadzona w połowie kwietnia nowa ustawa dla handlu zagranicznego utrzymuje nadal w całości dotychczasowe przepisy i turecka lista liberalizacyjna pozostaje w mocy.

Produkcja

Produkcja Turcji w styczniu roku 1952 w porównaniu z analogicznym miesiącem ubiegłego roku przedstawiała się następująco:

	r.1951 styczeń	r.1952 styczeń
węgiel / w tys.ton/ energia elektryczna	383	411
/ w mln.kWh/	66,4	81,9
ruda żelazna / w tys.ton/	6,1	6,2
surówka i ferro-		
stopy / w tys.ton/	12,0	13,6
stal w sztabach i odlewach / w tys.ton/	9,2	10,6

Zamorskie kraje kapitalistyczne

Sprawozdanie O.N.Z. o sytuacji gospodarczej na Bliskim Wschodzie

Raport O.N.Z. o sytuacji gospodarczej na Bliskim

Wschodzie podkreśla, że w roku 1950/51 nastąpił tam pewien rozwój przemysłu i poprawa bilansów handlowych, jednakże rolnictwo nadal znajdowało się na poziomie prymitywnym.

Dane zamieszczone w raporcie odzwierciedlają zależność krajów Bliskiego Wschodu od państw imperialistycznych. Wzrost produkcji dotyczy przede wszystkim surowców, z których wysuwają się na plan pierwszy bawełna i ropa naftowa. Wydobycie ropy wzrosło z 71 mln. ton w roku 1949 do 89 mln. ton w roku 1950 i do 98 mln. ton w roku 1951, co przyczyniło się do zwiększenia eksportu tego surowca w roku 1950 o 50% w porównaniu z rokiem 1949.

Tereny uprawne krajów Bliskiego Wschodu zostały - jak stwierdza referat - zwiększono o ca 1 mln. ha szczególnie w Turcji, Iraku, Syrii i Izraelu. Wybitnie wzrosła uprawa bawełny, co dało w sumie zwiększenie plonów w roku 1951 o ca 30% w porównaniu do roku 1950. Na poprawę bilansów handlowych krajów Bliskiego Wschodu - jak twierdzi sprawozdanie - wpłynęło w poważnym stopniu rozszerzenie stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim.

A R G E N T Y N A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Obroty zagraniczne Argentyny w ciągu roku ubiegłego osiągnęły rekordową cyfrę 17 201 mln. pesos.

Sytuacja eksportu argentyńskiego w ciągu pierwszego kwartału b.r. kształtowała się niezbyt pomyślnie. Według źródeł nieoficjalnych eksport pszenicy od początku roku bieżącego do dnia 10 marca b.r. wyniósł tylko 51 000 ton /wobec 492 000 ton w analogicznym okresie roku ubiegłego/; siemienia lnianego - 20 700 ton /72 500 ton/; kazeiny - 590 ton /7 000 ton/; konserw mięsnych - 9 150 ton / 22 550 ton/, masła i maki nie wywożono w ogóle /wobec odpowiednio - 2 700 i 8 325 ton/. Dzięki pozostałym z roku ubiegłego zapasom, eksport kukurydzy w omawianym okresie wyniósł 185 000 ton /8 180 ton/. Z analogicznego powodu wzrósł wywóz owsa - osiągając cyfrę 30 000 ton /12 000 ton/ i jęczmienia - 75 850 ton /7 000 ton/.

Wydóz skór osiągnął natomiast tylko 700 000 sztuk / 1 012 000 sztuk/, a wydóz wełny /od 1 października 1951 r. do 10 marca 1952 r./ - 20 500 bel wobec 115 200 bel /w analogicznym okresie 1950/51 r./

Koszty utrzymania

Omawiając w artykule zatytułowanym "Czarny rok dla Argentyny" obecną sytuację gospodarczą tego kraju, londyński "Economist", podaje, że zarówno przed, jak i po wyborach w Argentynie, które miały miejsce w listopadzie ubiegłego roku, prezydent Peron zapewniał naród, że kraj "nieposiada żadnych problemów gospodarczych". Jednak ten bez troski nastrój przetrwał przy końcu stycznia b.r. Z dniem pierwszego lutego musiano wprowadzić racjonowanie mięsa, 12-go lutego wydano zarządzenie o zamrożeniu płac, a 18-go tegoż miesiąca Peron zmuszony był zapowiedzieć przez radio wprowadzenie "polityki ograniczeń". Peronowski "plan gospodarczy na rok 1952" obejmuje zamrożenie płac, zmniejszenie inwestycji publicznych, drastyczne ograniczenia konsumpcyjne oraz próby zwiększenia produkcji, oszczędności i eksportu. W kraju wprowadzono dwa dni bezmięsne w tygodniu; na eksport przeznacza się w każdym tygodniu jedniodniowy ubój bydła.

Celem pobudzenia produkcji rolnej podniesione zostały ceny zbóż z wyjątkiem kukurydzy - od 35 do 50%, -jednakże "Economist" wyraża wątpliwość, czy podwyższenie cen zboża zachęci rolników do zwiększenia produkcji, biorąc pod uwagę zebrane przez nich w ubiegłym roku doświadczenia, kiedy to wyższa cen, zatwierdzona na początku roku, jeszcze przed zniżkami pochłonięta została przez ogólny wzrost cen.

"Neue Zürcher Zeitung" podaje, że w ślad za ustaleniem nowego poziomu płac nastąpiła w I kwartale b.r. nowa wyższa cen szeregu artykułów. W tym stanie rzeczy rząd argentyński został zmuszony wprowadzić nowe ceny maksymalne na wiele artykułów codziennego użytku, zamrażając jednocześnie niektóre ceny na poziomie dotychczasowym. Między innymi znaczna wyższa cen objęła takie artykuły, jak chleb, mąka, ser i masło. Przykładowo: cena chleba wzrosła z 0,80 pesos do 1,10 a nawet 1,30 pesos za kg. /zależnie od gatunku/, a mąki - z 0,45 do 0,58 pesos za kg. Jednocześnie podwyższone zostały opłaty telefoniczne o 20% i taryfy kolejowe o 35%, przy czym należy podkreślić, że już w listopadzie roku ubiegłego taryfy kolejowe podniesione zostały o 55%.

Według doniesień "BIKI" z dniem 18 maja b.r. podwyższona została cena mięsa o 20 - 40%.

"Neue Zürcher Zeitung" informuje, że przed punktami sprzedaży mięsa gromadzą się już we wczesnych godzinach rannych kolejki konsumentów przy czym towar jest natychmiast wykupywany. To samo dzieje się również z innymi towarami. Na rynku wewnętrznym odczuwa się dotkliwy brak licznych artykułów, jak: papierosów, piwa, cukru, mleka, nafty itd. Pismo podkreśla, że obecna sytuacja gospodarcza kraju wywołuje żywy niepokój ludności argentyńskiej.

A U S T R A L I A

Handel zagraniczny

Deficyt australijskiego bilansu handlowego osiągnął w ciągu pierwszych dziesięciu miesięcy bieżącego roku finansowego /kończącego się 30 czerwca b.r./ £ A 354,3 mln., podczas gdy w analogicznym okresie ubiegłego roku finansowego Australia posiadała dodatni bilans handlowy w wysokości £ A 211,7 mln.

W ciągu omawianych dziesięciu miesięcy import wyraził się cyfrą £ A 921,4 mln., wobec £ A 591,7 mln. w analogicznym okresie roku 1950/51, eksport zaś osiągnął £ A 567,1 mln. wobec £ A 803,4 mln.

Jak już podaliśmy w Nr 16/51 "WHZ" rząd australijski odwołał w drugiej połowie marca b.r. i następnie poddał rewizji licencje na import dolarowy celem powstrzymania odpływu rezerw dolarowych i wzrostu deficytu w tej walucie. Deficyt ten według ostatnich obliczeń wynosić ma w bieżącym roku finansowym £ A 80 mln. Obecnie, jak donosi "Financial Times", wszystkie licencje na import dolarowy, których wartość przewidziana była do 31 marca b.r. uległy zmniejszeniu o 20%. Zdaniem pisma należy spodziewać się jeszcze bardziej drastycznych ograniczeń odnośnie do licencji, jakie będą wydawane z ważnością do 30 września b.r. Przewiduje się, że ograniczenia dotyczyć będą importu z USA, między innymi metali, maszyn, tytoniu, olejów, tłuszczów, przędzy, tekstylii i drzewa, a z Kanady importu metali, maszyn, budulca, masy papierniczej, i papieru gazetowego. Wprowadzone ograniczenia mają zaoszczędzić dolarów na sumę około £ A 9 mln.

C H I L E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Obroty zagraniczne Chile w roku 1951 zamknęły się nadwyżką w wysokości 213,3 mln. złotych pesos w porównaniu z 174,3 mln. w 1950 r. Struktura handlu zagranicznego Chile w roku ubiegłym przedstawiała się następująco /w tysiącach złotych pesos/:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
Stany Zjednoczone AP	877 407	935 248
Argentyna	126 122	122 849
Wielka Brytania	114 987	109 464
Niemcy zachodnie	81 462	79 276
Peru	68 867	13 793
Włochy	81 462	75 381
Szwecja	35 585	35 551
Hiszpania	32 366	10 085
Brazylia	29 811	64 646
Francja	28 789	73 448

Kanada	24 713	3 274
Belgia	13 301	58 048
Egipt	-	60 137
Urugwaj	4 854	24 318

Z dniem 25 kwietnia Chile zawiesiło swój import, zaś konsulatory chilijskie, o ile termin ten nie ulegnie prolongacji nie będą więcej wizowały dokumentów noszących datę późniejszą, niż 3 maja. Importerzy zobowiązani byli do 25 maja wykazać, jakie zamówienia zostały przez nich ulokowane za granicą przed dniem 24 kwietnia. Wyłączone są tu zamówienia, dla których otwarte już zostały akredytywy, jak również, zamówienia podlegające importowi dotychczas licencjonowanemu.

Jakkolwiek opublikowanie przepisów importowych na rok 1952 odroczone zostało na kilka tygodni, to jednak zapotrzebowanie dewiz wolnych nie mogło być w ostatnich miesiącach w całej pełni zaspokojone. Notowania sięgały prawie 110 pesos za 1 dolar amerykański.

W ostatnich tygodniach wielkie wrażenie wywarło oświadczenie wiceprzewodniczącego senatu chilijskiego, który stwierdził, że handel zagraniczny kraju znajduje się pod "opieką" Stanów Zjednoczonych, które pod pozorem "współpracy demokratycznej" samowolnie narzucają ceny na towary chilijskie. Na podstawie układu wojskowego z USA, import do Chile materiałów i urządzeń przemysłowych przewidzianych powyższym układem wolny jest od ceł i podatków.

Produkcja

W kraju zmniejsza się areał uprawy podstawowych zbóż; tak np. obszar uprawy pszenicy skurczył się w ubiegłym roku o 107 877 ha. Ogółem produkcja rolna spadła o 16%. Zmniejszyło się również pogłowie bydła. Polityka rządu, jak oświadczył wspomniany wyżej wiceprzewodniczący senatu chilijskiego, doprowadziła do tego, że "około połowa ziemi uprawnej nie jest obrabiana...". Nie uprawia się również około 40% nawodnionej ziemi; w tym samym czasie na sam tylko import pszenicy kraj wydaje \$ 80 mln.

Wypełniając żądania Amerykanów, rząd chilijski zawarł w początku 1951 r. umowę, na podstawie której USA otrzymały prawo dysponowania 80% wydobywanej w Chile miedzi. W rezultacie protestu całego narodu chilijskiego rząd zmuszony został niedawno zerwać tę umowę.

Stopa życiowa

Niepowstrzymanie wzrasta drożyzna i pauperyzacja świata pracy. Według danych pisma "Panorama Económico" wskaźnik kosztów utrzymania wzrósł w końcu 1951 r. z 816,6, przy przyjęciu rok 1937 = 100. W roku bieżącym wzrosły nadal ceny artykułów spożywczych i artykułów powszechnego użytku. Wskaźnik cen hurtowych podniósł się przy końcu 1951 r. do 220 /1947 = 100/. W roku ubiegłym 86,3% wszystkich dochodów budżetu państwowego pochodziło z podatków, ciężar których spadł na barki świata pracy.

- 41

Jak stwierdza argentyńskie pismo "La Nacion" w Chile wzrasta nieprzerwanie inflacja.

E G I P T

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Egiptu w styczniu i lutym roku bieżącego przedstawiał się następująco /w mln.E.Ł./:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
styczeń	19,32	16,70
luty	16,78	19,71

Produkcja

Roczne sprawozdanie egipskiego Banku Narodowego wskazuje na to, że ogólna produkcja przemysłowa w roku 1951 wzrosła nieco w porównaniu do roku poprzedniego, natomiast produkcja rolnicza znacznie spadła. Odnosnie do bawełny spadek ten wyniósł 10% w stosunku do roku 1950, natomiast plony zbóż były niepokojąco niskie. Zbiory pszenicy spadły w porównaniu do roku 1939 o 10%, kukurydzy o 7% i ryżu o 30%. Spadła również produkcja jęczmienia /o 60%/ i strączkowych. Przyczyną spadku produkcji zbóż były wysokie ceny bawełny i popierająca je polityka gospodarcza rządu. W wyniku tego zwiększ powierzeni uprawy bawełny - natomiast uprawa zbóż stała nadal na niskim poziomie. Ponieważ jednocześnie ludność Egiptu wzrosła od 1939 r. o 4 mln. mieszkańców, zmusza to rząd do importu zboża. W roku ubiegłym sprowadzono 1 mln. ton pszenicy za £ 34 mln. Z kolei, ponieważ wysoka cena importowanego zboża jest wobec niskiej siły nabywczej ludności zbyt wysoka, rząd był zmuszony udzielić subsydiów dla obniżenia ceny. Drogich tych zakupów dokonano w Stanach Zjednoczonych, co odbiło się wysoce na egipskim bilansie dolarowym. Przemysł bawełniany i wełniany przeżywa obecnie narastający kryzys. W roku 1951 egipski przemysł wełniany wyprodukował 2 mln.m. sukna, wobec 3,1 mln. w roku 1950. Import przędzy wełnianej zmniejszył się do 270 000 kg. wobec 500 000 kg. w roku poprzednim.

Finanse

Zgodnie z danymi egipskiego Banku Narodowego wykonanie budżetu Egiptu na rok finansowy 1951/52, który skończył się 30 czerwca, przedstawia się następująco: dochody wyniosły £.E. 192 mln., wydatki zaś - £.E. 190 mln.

Równowaga budżetowa została osiągnięta kosztem ograniczenia wydatków na przewidziane w budżecie inwestycje, niezbędne dla rozwoju gospodarczego Egiptu, jak na przykład urządzenia wodno-melioracyjne, budowa nowych linii kolejowych i elektrowni oraz ich wyposażenia. Wydatki przeznaczone na te cele zostały zmniejszone o £.E. 20 mln. W innych dziedzi-

nach "oszczędność" budżetowa wyniosła Ł.E. 10 mln.

Co się tyczy wpływów budżetowych, to przewyższyły one przewidzianą sumę głównie dzięki wzrostowi wpływów z cel, które wyniosły Ł.E. 93 mln., czyli 48% egipskich dochodów państwowych.

Zapasy dewiz egipskiego Banku Narodowego zmniejszyły się do tego stopnia, że mówi się o kryzysie płatności zagranicznych. Aby uniknąć naruszenia zapasów złota, rząd postanowił ograniczyć import. Cła na towary luksusowe zostały znacznie podwyższone. Wszelkimi środkami utrudnia się przywóz takich artykułów, które nie są konieczne dla gospodarki egipskiej. Zmniejszono również przydziały dewiz turystycznych z Ł 200 do Ł 100 rocznie na osobę. Brak dewiz - jak to wyżej omówiliśmy - przypisywać należy spadkowi wywozu bawełny, a znacznemu wzrostowi przywozu pszenicy. Egipt odczuwa szczególnie silnie brak funtów szterlingów, ponieważ Wielka Brytania zablokowała większą część awolirów egipskich w Banku Anglii i zwalnia je rzadko i to w ograniczonej ilości. Open account w Banku Anglii spadł do Ł 14 mln., podczas gdy bieżące zobowiązania szterlingowe Egiptu wynoszą Ł 20 mln.

Ceny

Wskaźnik cen hurtowych w Egipcie wynosił w styczniu bieżącego roku /rok 1948 = 100/ - 123 punkty, wskaźnik zaś kosztów utrzymania 118 punktów.

H O N G - K O N G

Handel zagraniczny

Wartość handlu zagranicznego Hong-Kongu w kwietniu roku bieżącego spadła ponownie i była o 40% mniejsza od przeciętnej miesięcznej w 1951. Eksport do Chin spadł o 75% - import zaś o 20%.

I N D I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Indyjski bilans handlowy za rok finansowy 1951/52, który zakończył się w dniu 31.III. zamknięty został saldem ujemnym w wysokości Ł 117 mln. Suma ta nie obejmuje deficytu handlu z Pakistanem.

Wartość importu indyjskiego w roku 1951/52 wyniosła Ł 644 mln. z czego 2/3 wydatkowano na przywóz artykułów spożywczych, metali, maszyn, surowców przemysłowych i ropy naftowej.

Produkcja

Indyjska produkcja rolna w roku gospodarczym 1950/51 była mniejsza niż w roku poprzednim. Wyjątek stanowią tylko jęczmień i pszenica. Pomimo zwiększenia powierzchni uprawnej ryżu, zbiory jego spadły o 9%. Wskutek tego stał się koniecznym przywóz dwukrotnie większej ilości pszenicy niż w roku poprzednim. Produkcja bawełny natomiast wzrosła o 14%.

Uprawa juty została bardzo znacznie wzmożona, jednakże przypuszczać należy, że zbiór jej podobnie jak w roku poprzednim tylko 3 mln.bel.

Co się tyczy produkcji przemysłowej, to należy zanotować, iż wskutek utraty tradycyjnych rynków zbytu Wielkiej Brytanii, musiano zamknąć w południowych Indiach 500 garbarni, co pociągnęło za sobą zwolnienie 50 000 robotników.

Przedsiębiorstwa te garbowały dotychczas 4,2 mln.sztuk skór rocznie, o przeciętnej wadze 7 lbs i dostarczały je do kwietnia r. 1952 Wielkiej Brytanii po stałej cenie - 5 rupii za 1b cif. Od tego czasu utraciły one ten rynek i nawet tak radykalny środek, jak obniżenie ceny do 1,12 rupii, nie wpłynął na jego odzyskanie. Garbarnie Indii południowych obejmują 60% ogólnego przemysłu garbarskiego tego kraju.

W przemyśle włókienniczym odczuwa się kryzys 150 fabryk bombajskich postanowiło ograniczyć produkcję jedwabiu sztucznego o 60%. W drugiej połowie maja oficjalnie ogłoszono w New Delhi, że zniesione zostały ograniczenia w eksporcie średnich i grubych tkanin produkcji miejscowej.

Finanse

Budżet indyjski na rok finansowy 1952/53 przedstawia się następująco: po stronie wpływów figuruje suma 4.049,8 mln.rupii, po stronie zaś wydatków - 4.012,5 mln. rupii. Z tej ostatniej sumy przeznaczono 1.979,5 mln. rupii na zbrowienia.

Trzeba tu dodać, iż w lutym b.r. preliminowano nadwyżkę w wysokości 187,3 mln.rupii, udział zaś ustalają jedynie na sumę 37,3 mln.rupii.

W ciągu czterech miesięcy roku bieżącego zapasy szterlingowe Lni spadły z powodu importu zboża o 810 mln. rupii.

I R A N

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Iranu w okresie od września roku 1951 do stycznia roku 1952 przedstawiał się następująco /w milionach riali/:

	R o k 1 9 5 1				
	wrzesień	paździer- nik	listo- pad	grudzień	styczeń
Import	663	597	644	513	588
Eksport	2 000	362	380	431	396

Echa Międzynarodowej Konferencji
Gospodarczej

Prasa irańska wykazuje duże zainteresowanie wynikami Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

Dziennik "Dad" zaznacza, że Konferencja Gospodarcza włożyła istotny wkład w dzieło utrwalenia pokoju. "Najszerze koła polityczne - pisze dziennik - wyrażają w związku z tym duży optymizm". Pismo "Szahbar" podkreśla w swoich komentarzach, że Moskiewska Konferencja Gospodarcza pomyślnie zakończyła dyskusje pomimo sabotażu ze strony wrogów pokoju i przyjaźni między narodami. Dziennik podkreśla, że szczególnie Iran może skorzystać z wyników konferencji w celu zażegnania kryzysu gospodarczego i finansowego, jak również dla zniweczenia planów imperialistów pragnących zaostrzyć kryzys i uzależnić od siebie cały naród".

I Z R A E L

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Od początku roku bieżącego wzrasta deficyt bilansu handlowego Izraela. Łączna wartość importu izraelskiego w styczniu i lutym b.r. wyniosła 20 160 735 funtów izraelskich wobec 17 712 590 ft.izr. w analogicznym okresie roku ubiegłego, co oznacza wzrost o 13,8%. Wartość eksportu w tym czasie podniosła się o niecałe 4%, osiągając łącznie 4 281 206 ft.izr. wobec 4 120 858 ft.izr. w roku 1951. 70% wartości całego wywozu izraelskiego stanowią nadal suk-
kuły - tj. owoce cytrusowe i obrobione diamenty.

W marcu b.r. ważną pozycją towarą w eksporcie stały się samochody produkowane w Izraelu przez amerykański kon-
cern Kaiser - Frazer. Podstawowy eksport izraelski - wywóz owoców cytrusowych - spada od roku 1949/50. W sezonie zakończonym z dniem 30 kwietnia b.r. wywieziono, według przewidy-
wanych obliczeń, najwyżej 3 700 000 skrzynek owoców cytru-
sowych, zamiast oczekiwanych 4 500 000 skrzynek. W sezonie 1949/50 eksport cytrusów osiągnął 4 222 000 skrzynek.

Według opinii plantatorów, do znacznego zmniejszenia się eksportu cytrusów w sezonie 1951/52 przyczynić się miały niepomyślne warunki atmosferyczne, wadliwa organizacja wywozu oraz przemycanie wielu tysięcy skrzynek owoców cytru-

sowych na czarny rynek.

Izrael ciągle sprowadza wielkie ilości artykułów spożywczych. Na początku kwietnia b.r. rząd Izraela podpisał układ z Danią, Finlandią, Norwegią i Szwecją, które udzielić mają /łącznie za pośrednictwem Szwecji/ kredytu średnioterminowego w wysokości \$ 10 mln. na zakup w krajach skandynawskich potrzebnych Izraelowi towarów. 50% powyższej sumy przeznaczono na zakup środków spożywczych, 42,5% - na zakup sprzętu rolniczego i surowców, a 7,5% - na prefabrykowane domki drewniane. Eksport wyrobów przemysłowych nie wytrzymuje konkurencji wobec wysokich kosztów produkcyjnych w Izraelu. Nie pomogło tu nawet obniżenie kursu funta izraelskiego.

Przemysł Izraela, który przechodzi silne wstrząsy m.in. z powodu braku surowców, zwalnia prawie codziennie robotników, powiększając armię bezrobotnych. Pismo "Al Hamiszmar" stwierdza, że rząd izraelski stara się sztucznie nawet wytwarzać bezrobocie, gdyż "widzi on w bezrobociu główny środek do skłonięcia robotników, aby pogodzili się oni z ograniczeniami ich płac". Oskławiony plan Ben-Guriona zawiera szereg sprzeczności, tak na przykład głównym warunkiem uzdrowienia izraelskiej gospodarki miało być zwiększenie produkcji, lecz stoi temu przecież na przeszkodzie wzrastające bezrobocie i głodowe płace. Pozatem jak pisze wspomniany dziennik - rząd izraelski zamierza ograniczyć o 20% zużycie paliw.

Ostatni okres przyniósł nowe przejawy penetracji obcego kapitału do przemysłu Izraela. Chodzi obecnie o kapitał belgijski. Mianowicie w maju bieżącego roku paraflowano w Jerozolimie izraelsko-belgijski układ w sprawie eksploataowania przez towarzystwo Belgo-Centintental pokładów rudy miedzi w Negew.

Eksploatacja rudy - w ramach ogólnej pogoni zbrojeniowej w krajach kapitalizmu za surowcami - ma rozpocząć się z początkiem przyszłego roku. Produkcja metalu w Negew miałyby już w pierwszym roku eksploatacji złożyć osiągnąć 3 000 ton.

Finanse

W ciężkiej sytuacji gospodarczej Izraela na uwagę zasługuje opublikowanie po raz pierwszy w jerozolimskich "Wiadomościach Statystycznych" danych o emisji "not skarbowych": od początku istnienia Izraela rząd wypuścił takie noty na łączną sumę 67 mln. funtów izr.; służyło to do pokrywania dotychczasowych deficytów budżetowych, wraz z t.zw. "budżetem obrony". Prasa izraelska donosi, że poza wydatkami militarnymi, ukrytymi w owej sumie 67 mln. funtów, jawny budżet w roku 1950/51 pochłoniął na zbrojenia 15 mln., a w 1951/52 - 38 mln. funtów. W związku z narastającymi trudnościami płatniczymi, warto wspomnieć, że ogólne zadłużenie Izraela wynosić ma obecnie - wg. obliczeń prasy izraelskiej - około \$ 350 mln. Z tego \$ 200 - 230 mln. reprezentuje zadłużenie długoterminowe, reszta zaś - zobowiązania krótkoterminowe. Ażeby znaleźć środki na pokrycie najpilniejszych zobowiązań rząd Izraela w maju b.r. zwrócił się do U.S.A. o zwolnienie pozostałych sum z "subwencji", wynoszących około \$ 25 mln. Początkowo suma ta - jak podkreśla prasa izraelska - przeznaczona była "na cele konstruktywne".

Teraz ma być ona zużyta na pokrycie najbardziej palącego zażenienia. Zdaniem obiektywnych obserwatorów, rząd Izraela wykorzystał tym razem w USA ostateczne możliwości zmobilizowania tam kredytów i funduszy.

Jak pisze "Haboker", jest prawie pewne, że w niedługim czasie nastąpi ustalenie nowego kursu funta izraelskiego do amerykańskiego dolara. Przypominamy, że w marcu już ogłoszono kursy "w celu powstrzymania inflacji".

Finanse

Ilość pieniędzy obiegowych w Izraelu wzrosła w okresie od 7 marca 1951 do 5 marca roku 1952 z 79,9 mln. funtów izraelskich do 112,2 mln. ft. izr., podczas gdy rezerwy walutowe zmniejszyły się w tym samym czasie z 7,7 mln. funtów izraelskich do 12 000 funtów izraelskich.

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Eksport japoński spadł w kwietniu o 24%. Spowodowane to zostało restrykcjami w krajach strefy szterlingowej i wysiłkami państw posiadających "kopen account" w kierunku zmniejszenia swych deficytów. Obciążenie kwietniowy bilans handlowy jest deficytowy, to jednak zapas dewiz wzrósł o \$ 50 mln. Japonia liczy na uzyskanie \$ 2 mld. w ciągu następnych 12 miesięcy z tytułu zamówień zbrojeniowych, którymi ma nadzieję pokryć z nadwyżką przewidziany deficyt bilansu handlowego. Japońskim dostawcom wyrobów bawełnianych udało się wyprzeć w dużej mierze konkurencję brytyjską z japońskiego rynku zbytu, jakim jest Pakistan. Potwierdzeniem tego jest fakt, że udział Wielkiej Brytanii w pakistańskim imporcie tkanin bawełnianych w ciągu pierwszych miesięcy 1951 roku, - który wyniósł ogółem £ 11 250 000, wyraził się tylko sumą £ 2 700 000.

Według oświadczenia ministra handlu, eksport japoński do strefy szterlingowej zostanie znacznie ograniczony w roku bieżącym. Eksport do Wielkiej Brytanii wynosić będzie £ 8 mln., co stanowi o 60% eksportu do tego kraju w roku ubiegłym. Głównymi artykułami wywozu będą /w mln. funtów/ wyroby stalowe - 5, wyroby bawełniane - 1, oraz inne towary i artykuły spożywcze - 2. Do Australii wyeksportuje się za £ 15 mln., czyli zaledwie 50% wywozu w roku ubiegłym. Ograniczenia dotyczyć będą przede wszystkim stali. Wywóz do Hong-Kongu spadnie do wartości £ 10 mln. /zmniejszenie o 50%/. Najbardziej ograniczony zostanie eksport wyrobów bawełnianych i sztucznego jedwabiu. Związek Południowej Afryki otrzyma 2/3 wywozu z roku 1951 a Pakistan towarów wartości o £ 35, czyli również mniej niż w roku ubiegłym, pomimo że Japonia zdecydowała się zwiększyć zakupy bawełny pakistańskiej. Jedynie wartość eksportu do Indii £ 18 mln. nie wyka-

zuje większych zmian. Eksport do Burmy i Cejlonu wyniesie £ 6 mln. Rzecznik "Keimei Kaiki Kaisha Ltd", jednej z firm japońskich uczestniczących w konferencji gospodarczej w Moskwie oświadczył, że skierowane przez 6 firm japońskich do Narodowego Przedsiębiorstwa Eksportowo-Importowego w Pekinie pismo w sprawie ożywienia handlu pomiędzy Japonią a Chinami Ludowymi jest wynikiem apelu delegacji chińskiej, który wzywał firmy japońskie do rozpoczęcia negocjacji. Wspomniane 6 firm zaproponowało Chinom wymianę towarową na sumę £ 20 mln. w obie strony.

Chiny dostarczą tyby Japonii rudę żelazną, węgiel kruszący, orzeszki ziemne, bawełn i szereg innych artykułów wzamian za wyroby stalowe, maszyny przemysłowe i inne wyroby gotowe.

W dniu 1 b.m. podpisano w Pekinie chińsko-japońskie porozumienie handlowe. Podpisan został on ze strony chińskiej przez przewodniczącego Chińskiego Komitetu dla Rozwoju Handlu Międzynarodowego, Nan Hanczena i ze strony japońskiej przez Tomi Kora, delegatkę japońską na Międzynarodową Konferencję Gospodarczą w Moskwie, Kei Hoaszi, delegata japońskiego Towarzystwa dla Rozwoju Handlu Chińsko-Japońskiego i Kisuke Mijagoszi, przewodniczącego Ligi członków parlamentu japońskiego dla Rozwoju Handlu Chińsko-Japońskiego. Tomi Kora jest członkiem parlamentu, dwaj ostatni - przedstawicielami poważnych kół gospodarczych Japonii.

Porozumienie przewiduje obroty w wysokości £ 30 mln. dla każdej ze stron. Przewidziano trzy kategorie towarów, które będą dostarczane przez Chiny do Japonii i trzy kategorie przez Japonię do Chin. Kategoria A obejmuje 40% całej wymiany, kategoria B 30% i kategoria C 30% wymiany.

Chiny będą eksportować w kategorię A: węgiel, soję, rudy manganowe, rudy żelazne, włosie; w kategorię B: sól, orzeszki ziemne, rudę manganową, bauxyty, kaolin, apetyty, bawełnę, wełnę, azbest itp.; w kategorii C: talk, grafit, gips, zioła lecznicze, lakę, żywicę itp.

Japonia będzie eksportować w kategorię A: miedź w sztabach, płyty stalowe, rury stalowe, stal budowlaną, szyny, blachę cynkową, aluminium w sztabach itp.; w kategorii B: maszyny włókiennicze i części do niej, kotły, lokomotywy /lekkiego typu/, środki owadobójcze, sulfamidy, sulfatiazol, sodę kaustyczną, boraks, farby drukarskie, dźwigi, urządzenia radiowe, urządzenia elektryczne itp.; w kategorii C: maszyny rolnicze, rowery, części samochodowe, maszyny do pisania, maszyny do liczenia, mikroskopy, instrumenty precyzyjne, łożyska kulkowe, ultra-krótkofalowe aparaty lekarskie, nawozy sztuczne, przedzę sztucznego jedwabiu, przedzę bawełnianą, barwniki, materiały fotograficzne itp.

W zasadzie wymiana towarów musi nastąpić w tej samej kategorii. Porozumienie obejmuje okres do 31 grudnia b.r.

Londyński "Times" zamieszcza artykuł wstępny poświęcony sprawie handlu japońsko-chińskiego. Dziennik zwraca uwagę, że "stosunki handlowe z kontynentem chińskim są na dłuższą metę konieczne dla Japonii, a ostatnia decyzja firm brytyjskich w

sprawie wycofania się z Chin została przyjęta przez niektóre koła bussinesmanów japońskich jako zachęta do zdobycia rynku chińskiego, usuwając największego konkurenta cieszącego się uprzywilejowaną pozycją". Japończycy - pisze dziennik - znają dobrze potrzeby rynku chińskiego. Pozatem przemysłowcy i handlowcy japońscy są zdania, że jak długo Chiny są nieprzychylnie usposobione do Wielkiej Brytanii i U.S.A., tak długo istnieją poważne szanse wejścia Japończyków na rynek chiński jako Azjatów, którzy są lepiej widziani w Pekinie, niż zachodni Europejczycy. Dziennik dochodzi do wniosku, że inicjatywa handlowców i przemysłowców japońskich nie mogła być powzięta bez cichej zgody ze strony rządu japońskiego, który w podjęciu handlu z Chinami widzi otwarte drzwi do rozpoczęcia z nimi rokowań na szerszą skalę.

Do tego charakterystycznego głosu "Timesa" dorzucamy poniżej wyjątki z artykułu Roberta A. Scalapino, prof. uniwersytetu kalifornijskiego w Berkeley. Artykuł ten ukazał się w "Foreign Policy Bulletin".

"Aby ocenić, jaką doniosłość ma dla Japonii handel z krajami komunistycznymi, należy przede wszystkim zdać sobie sprawę z pewnych tendencji rozwojowych handlu zagranicznego Japonii w latach powojennych. Jak dotychczas, najważniejszą cechą jest silny, procentowy wzrost wymiany z U.S.A. i ostry spadek udziału Azji w handlu zagranicznym Japonii, szczególnie zaś w imporcie. 58% importu Japonii pochodziło w 1935 roku z krajów azjatyckich, natomiast w 1951 - zaledwie 25%. Spadek ten można łatwo wytłumaczyć dwoma czynnikami: utratą "Wielkiej Japonii" - przede wszystkim Korei, Formozy i Sachalinu oraz załamaniem się wymiany z Chinami. Dawne obszary, wchodzące w zasięg kontroli japońskiej, dostarczały 30% towarów sprowadzanych przez Japonię, pochłaniały zaś 25% eksportu /rok 1935/, podczas gdy w 1951 r. zarówno wywóz jak i przywóz spadły do 5%. Handel Japonii z Chinami miał żywotne znaczenie w okresie przedwojennym, jakkolwiek po 1931 roku, decydującego znaczenia nabrała wymiana z kontrolowaną przez Japończyków wówczas Mandżurią. Udział Chin w imporcie Japonii wyniósł w 1935 roku 11,5% /w tym Mandżuria - 7,1%/, a w eksporcie 17,4% /w tym Mandżuria - 12,9%/. udział Chin w 1951 roku spadł do 0,6% w imporcie Japonii i do 1,1% w jej eksporcie. Powojenny wzrost wymiany z Hongkongiem i Malajami, reeksportującymi towary japońskie do Chin, powiększyłby nieco te liczby, lecz powiększenie to byłoby względnie niewielkie, zwłaszcza w 1951 roku.

Japonia, pozbawiona wymiany z obszarem północno-wschodniej Azji, musiała szukać nieodzownych surowców i materiałów w odległych krajach, co pociągało za sobą bardzo wysokie koszty i uzależniało kraj coraz bardziej od dolara amerykańskiego. Ponadto Japonia musi obecnie jeszcze zacieklej walczyć na rynkach południowo-wschodniej Azji.

Rozszerzenie wymiany towarowej z Chinami i z ZSRR pozostaje nadal celem japońskich kół przemysłowo-handlowych. Przewiduje się zdecydowane przeciwstawienie się dalszej ekspansji handlowej Japończyków na rynkach południowej Azji, szczególnie ze strony brytyjskiej. Rozszerzenie handlu z powojenną Formozą

jest niewielkie. Pomoc U.S.A., uważana za niezbędną w tej ekspansji eksportu japońskiego, jest niepewna pod każdym względem. Tymczasem wymiana pomiędzy Chinami i Japonią ma swe szczególne tradycje, jest tak logiczna i dawała w przeszłości tak wielkie korzyści, że zrezygnowanie z niej na dłuższy okres czasu jest dla Japończyków po prostu niemożliwe.

Wielu Japończyków wątpi, czy będzie można otrzymać z Chin w poważniejszych ilościach tak ważne surowce jak np. węgiel. Program planowego uprzemysławiania oraz występujące z tym równoległe takie zjawiska jak kontrola handlu zagranicznego oraz drastyczna redukcje w przywozie artykułów konsumpcyjnych nie otwierają zbyt szerokich perspektyw dla eksportu tkanin japońskich do Chin. Z drugiej strony Japończycy wykazują optymizm i nadzieję, jeżeli chodzi o handel z Chinami. Realizacja programu uprzemysławiania spowoduje, że Chiny będą potrzebowały nieograniczonych ilości stali, maszyn i chemikalii, które z kolei stanowią główne pozycje eksportu Japonii. Uważa się, że pozwoli to na opracowanie obopólnie korzystnych układów, pod warunkiem, że zostaną usunięte trudności natury politycznej.

Handel ze Związkiem Radzieckim - w przeciwieństwie do handlu z Chinami - nie miał w przeszłości dla Japonii bardzo wielkiego znaczenia. Jednakże układy w sprawie rybołówstwa pomiędzy obu krajami miały zawsze żywotną doniosłość. Obecnie wystąpiły nowe momenty, takie jak: specjalne korzyści z rozszerzenia handlu zagranicznego, powrót Sachalinu do ZSRR a nadewszystko powiązania traktatowe między ZSRR i Chinami. Dlatego też bardzo wielu Japończyków wykazało najwyższe zainteresowanie propozycjami handlowymi ZSRR. Niektóre koła okazały głębokie zainteresowanie propozycjami radzieckiego przedstawiciela handlowego, w sprawie dostaw radzieckiego budulca i węgla wzamian za japońskie statki rybackie. Japońskie koła przemysłowo-handlowe pragnęły wysłać reprezentatywną delegację na Międzynarodową Konferencję Gospodarczą w Moskwie, mimo, że istniał zakaz rządowy. Liczni przemysłowcy japońscy argumentują, że Japonia nie może zaniedbać tak wielkich, istniejących możliwości pod warunkiem, że będą one korzystne dla Japonii.

Mając to wszystko na względzie, tylko bardzo nieliczni Japończycy nie pragną wymiany towarowej z tymi krajami, uważając ją za mało ważną i nie interesującą. Przeciwnie, obecna ofensywa handlowa prowadzona przez te kraje, znajduje szeroki oddźwięk. Nawet rząd Yoshidy pragnie ze względów handlowych pozostawić otwarte drzwi dla nawiązania przyszłych stosunków".

Produkcja

Przedziałnie bawełny Japonii zredukowały w marcu produkcję o 17,5% w porównaniu z lutym a o 21% w stosunku do stycznia b.r. Jak podaje "New York Herald Tribune", oczekuje się nowego zmniejszenia produkcji, ponieważ zapasy towarów włókienniczych w przedziałniach równe są ich 3-miesięcznej wytwórczości. Wskutek kryzysu eksportowego, japońskie fabryki porcelany wprowadziły zmniejszenie produkcji o 60%.

Finanse

Agencja Reutera donosi z Waszyngtonu, że Japonia zostanie oficjalnym członkiem Międzynarodowego Funduszu Walutowego latem roku bieżącego.

Kwota Japonii określona została w wysokości \$ 250 mln., z czego \$ 62,5 mln. wpłaci ona złotem. Ponieważ w ten sposób będzie ona należała do grupy państw posiadających największe udziały, oczekuje się, że japoński przedstawiciel wejdzie w skład rady dyrektorów M.F.W.

Gospodarowanie władz okupacyjnych w Japonii doprowadziło do silnej inflacji w kraju, co wywiera bardzo ujemny wpływ na jego gospodarkę.

Ilość banknotów znajdujących się w obiegu zwiększyła się w ciągu 2 lat o ponad 40% i wynosiła w dniu 30.V.b.r. 438,672 mld.jen wobec 311,040 mld. w czerwcu 1950 roku i 399,240 mld.jen w maju 1951 roku.

Japońskie zapasy dewiz wynosiły w końcu marca roku bieżącego \$ 1056 mln. wobec \$ 489 mln. w analogicznym okresie roku 1951.

K A N A D A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosi "Exportateur Français" bilans handlu zagranicznego Kanady w ciągu I kw.b.r. wykazał saldo dodatnie w wysokości 84 mln.dolarów.

Według tymczasowych danych kanadyjskiego Biura Statystycznego, eksport Kanady w kwietniu b.r. osiągnął /wszystkie cyfry w mln.dolarów kanadyjskich/ 346,8 wobec 295,2 w tymże miesiącu ubiegłego roku, import zaś 325,2 wobec 393,0.

Głównymi partnerami Kanady w handlu zagranicznym byli:

	<u>import</u>		<u>eksport</u>	
	kwiecień			
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
U.S.A.	278,3	247,5	183,2	181,1
Wielka Brytania .	48,9	28,3	41,7	71,0
Inne kraje imperium brytyjskiego	22,3	12,9	19,6	22,3

Kanada jako filia koncernów zbrojeniowych USA

Rząd kanadyjski ogłosił obecnie ostateczne cyfry swego budżetu na rok 1952/1953. Według nich, wydatki na cele przygotowań wojennych w wysokości \$ 2,01 mld. stanowią ponad 50% wydatków.

Każda z 5 milionów rodzin kanadyjskich musi płacić na zbrojenia w formie podatków około \$ 420 rocznie.

Zniszczenie ludności z powodu takiego obciążenia jest zrozumiałe tymbardziej, że koszty utrzymania w ostatnich 12 miesiącach wzrosły wydatnie np. ceny produktów żywnościowych wzrosły z 224,4 /I.II.1951/ do 248,1 /I.II.1952/, a odzież z 192,4 do 213,0 /1935 do 1939 = 100/.

Fakty te w żaden sposób harmonizować nie mogą z różowym obrazem sytuacji gospodarczej Kanady, zwykle z takim zachwytem rozciągającym przez prasę imperialistyczną, która nie omieszkuje przy tym podkreślać, że budżet kanadyjski zamykał się przez sześć lat z rzędu poważną nadwyżką, rezerwy złota i dolarów ciągle wzrastają, utrzymujący się import kapitałów stale poprawia kanadyjski bilans płatniczy, a obroty zagraniczne wykazują obecnie saldo dodatnie.

Jeżeli by nawet twierdzenia te odpowiadały prawdzie, to czynniki te nie przyczyniają się jednak w żaden sposób do podniesienia stopy życiowej mas pracujących; korzyści ciągną z tego wyłącznie monopole przemysłowe, bankowe i handlowe. Przy dokładnej obserwacji wspomniane wyżej zjawiska są jedynie następstwem swoistej pozycji, jaką Kanada w charakterze satelity USA, dostawcy surowców oraz rynku zbytu zajmuje w bloku imperialistycznym.

To olbrzymie, brytyjskie dominium /9,9 mln.km²/ zalicza się do najbardziej bogatych w surowce obszarów globu ziemskiego. Wśród czterech pierwszych krajów kapitalistycznych na świecie, Kanada zajmuje poważne miejsce w wydobyciu niklu, srebra, złota, ołowiu, miedzi, manganu, radu i uranu, jak również w produkcji aluminium. Rozporządza ona również znaczącymi zasobami kadmu, kobaltu, cynku, azbestu, rud żelaznych, węgla kamiennego, ropy naftowej i gazu ziemnego, jak również bogatymi rezerwami energetycznymi; znaną jest jej rola jako eksportera pszenicy, mięsa i drewna.

Lecz Kanada przetwarza względnie przetapia w hutach minimalną jedynie część swych surowców; lwia część zagarniają USA, skąd później importować musi ona półfabrykaty i towary gotowe. W ten sposób wyjaśnić można sobie strukturę eksportu kanadyjskiego, obejmującego obok pszenicy, drewno i mięso, głównie surowce, a przede wszystkim nikiel /1951 za \$ 137 mln./, aluminium /\$ 125 mln./, miedź /\$ 87 mln./, cynk /\$ 84 mln./ i azbest /\$ 82 mln./. Udział USA w globalnym eksporcie Kanady wynosił około 60%.

W celu dalszego podniesienia eksportu surowców strategicznych w interesie amerykańskich monopolii zbrojeniowych, kanadyjski przemysł surowców podstawowych, energetyka i komunikacja stale będą rozwijane, przy zaniedbaniu cywilnych gałęzi przemysłu.

Wszelkie poważne zamierzenia inwestycyjne przystosowywane są do potrzeb gospodarki wojennej.

Najważniejsze projekty zajmują się eksploatacją złóż rudy żelaznej na Labradorze /szacowanych na 2 mld. ton/. Już w 1955 roku 5 mln. ton rudy ma być dla wytopienia przeznaczonych do USA. Projektowane maksymalne wydobycie ma

osiągnąć 20 mln. ton rocznie. Rozpoczęta została już odpowiednia budowa i rozbudowa instalacji kolejowych i portowych.

Przedmiotem drugiego projektu jest podniesienie produkcji aluminium do 571 000 ton, co oznacza 1/3 produkcji aluminium wszystkich państw kapitalistycznych. Energii elektrycznej dostarczy budująca się w Kolumbii Brytyjskiej elektrownia o mocy 2 mln. KW. Wśród innych projektów wymienić należy budowę drugiego rurociągu naftowego oraz eksploatację pokładów w prowincji Saskatchewan.

Ta jednostronna orientacja w inwestycjach rozpoczęła się już w czasie drugiej wojny światowej. Począwszy od roku 1945, z roku na rok asygnowano coraz więcej pieniędzy na gospodarkę zbrojeniową. Obecnie inwestycje powojenne w przemyśle osiągnęły wysokość \$ 12 mld. przy czym w 1951 roku kwota inwestycyjna wyniosła około 22% globalnego dochodu narodowego. Wkłady kapitałowe w zbrojeniowych gałęziach gospodarczych wykazywały przy tym ponownie wzrost o blisko 83% w stosunku do roku poprzedzającego, podczas gdy w przemyśle dóbr konsumpcyjnych oraz w handlu skurczyły się o 8%.

Nie może zatem w ogóle być mowy o prawdziwym rozszerzeniu kanadyjskiej bazy produkcyjnej, ani tym mniej o rozkwicie gospodarczym. Obszerne inwestycje stanowią - jak to już stwierdził zachodnio-niemiecki "Industrie - Kurier" - jedynie przedłużone ramię amerykańskiej gospodarki zbrojeniowej. Inwazja kapitałów USA do Kanady odbywa się w tak szybkim tempie, że narzuca się wprost konkluzja, iż ma ona na celu "odepchnięcie" grożącego amerykańskiego kryzysu gospodarczego do Kanady, przez co reperkusje kryzysu mogłyby być łatwiej skanalizowane."

Z tej uwagi zachodnio-niemieckiego organu przemysłu ciężkiego wynika wyraźnie dominująca już rola kapitału USA w inwestycjach kanadyjskich. Dopływ kapitałów amerykańskich szacowany jest na blisko \$ 750 mln. rocznie. W swojej mowie budżetowej kanadyjski minister finansów, Abbot, ujawnił dane o globalnej wysokości zainwestowanego w Kanadzie kapitału zagranicznego. Wynosił on z końcem 1951 r. - \$ 9,4 mld., tj. o \$ 700 mln. więcej, niż przy końcu 1950 roku. Na kapitał amerykański przypada około 3/4 tej sumy, a mianowicie \$ 7,2 mld. /rok 1945 tylko \$ 4,9 mld./. Znamienne jest rzeczą, że w ostatnim roku wzrosły przede wszystkim "direct investments" koncernów USA w ich kanadyjskich towarzystwach afiliowanych i że wykupionych zostało dwa razy tyle akcji towarzystw kanadyjskich, co w roku ubiegłym.

Monopole USA rozszerzają swe kanadyjskie zakłady afiliowane również dlatego, że kanadyjska siła robocza jest tańsza, koszty produkcji z powodu wykorzystywania energii hydroelektrycznej niższe a ponadto droga morska z Kanady do Europy najkrótsza. Jednocześnie monopole te wciskają się do przedsiębiorstw kanadyjskich celem lepszego zamaskowania pod szyldem narodowym ekspansji swych wpływów. Już teraz około 2 400 kanadyjskich firm znajduje się całkowicie, lub w większości w posiadaniu amerykańskim.

Również kanadyjscy monopolisci zarabiają na wyprzedaży bogactw swego kraju. Jakże rozmiary przyjmują ich zyski, wy-

wnioskować można z rozdziału dywidend, które w roku 1951 osiągnęły wysokość rekordową 533 mln. dolarów. Koncerny USA przywiązują dużą wagę do tego, by umożliwić garstce kapitalistów kanadyjskich oraz ich eksponentom politycznym skorzystanie z części zysków, uważając, że lepiej to zabezpieczy im ich własne interesy.

Oczywiście w miarę coraz silniejszego odczuwania skotków tej polityki, rośnie opór wśród ludności. Teraz to już nie tylko sama kanadyjska klasa robotnicza - prowadzona przez Postępową Partię Robotniczą - widzi w imperializmie amerykańskim swego prawidłowego wroga lecz świadomość ta dociera do wszystkich warstw ludności.

Zaliczają się do nich przede wszystkim te koła kupców i przedsiębiorców, którym kurs obecny zagraża bankructwem. Zbyt towarów przemysłu dóbr konsumcyjnych spadał stale w ciągu ubiegłego roku. Nadzieje na ożywienie interesów, pobudzone na skutek pogłosek o mającej nastąpić redukcji podatków, zawiodły zupełnie; na odwrót obwieszczone w międzyczasie nowe ciężary podatkowe pozwalają oczekiwać, że siła kupna ludności w dalszym ciągu będzie spadać.

Cywilny ruch budowlany osłabł w ciągu ostatnich 12 miesięcy prawie o 2/3. W następstwie załamania się koniunktury w przemyśle włókienniczym oraz innych przemysłach dóbr konsumcyjnych, wywołanego częściowo również przez amerykański dumping towarów na rynku kanadyjskim, Kanada liczy już obecnie ponad 400 000 bezrobotnych.

PAKISTAN

Sytuacja gospodarcza

Poniżej podajemy dane dotyczące handlu zagranicznego pakistańskich firm prywatnych drogą morską, w okresie od 1 kwietnia roku 1951 do 30 marca b.r. /w milionach rupii pakistańskich/:

	<u>Struktura geograficzna</u>	
	<u>Eksport^{1/}</u>	<u>Import</u>
Ogółem	1 748	1 583
w tym:		
Japonia	...	429
Wielka Brytania	306	341
Stany Zjednoczone	71	106
Indie	...	97
Hong-Kong	63	63
Niemcy zachodnie	...	54
Belgia	75	40
Hiszpania	...	12
Francja	200	...
Włochy	130	...

1/ łącznie z reeksportem

Najważniejszymi artykułami eksportu pakistańskiego w tym okresie były /w mln.r.p./: bawełna - na sumę 741,6 z czego wywieziono do Japonii na sumę - 189,0 i do Francji na sumę - 71,0, juta - na sumę 721,0, z czego Wielka Brytania otrzymała na sumę 138,0, Francja - na sumę 125,0 i Niemcy zachodnie - na sumę 84,0, zboże, strączkowe i mąka - na sumę 89,0, herbata czarna - na sumę 50,0, wełna - na sumę 45,0, skóry surowe - na sumę 39,0.

Struktura towarowa importu w wymienionym okresie była następująca /w mln.r.p./:

tkaniny bawełniane	346
przędza i nici bawełniane	245
maszyny	157
metale żelazne	134
oleje mineralne	91
środki transportowe	79
tkaniny i przędza ze sztucznego ..	
jedwabiu	53
instrumenty i narzędzia	40

Eksport pakistański jest zagrożony z powodu słabego popytu na surowce na rynkach światowych, szczególnie na bawełnę i jutę, które są podstawą wywozu tego kraju. Uwidoczniło się to już w ubiegłym roku finansowym /pakistański rok finansowy rozpoczyna się 1 kwietnia - a kończy się 31 marca/ w spadku eksportu z 2 340 mln.rupii do 1 748 mln.rupii, /przy czym w sumie tej mieści się reeksport/. Minister handlu uważa, że wskazane, ponowne wprowadzenie licencji importowych na przywóz towarów włókienniczych, tytoniu i drogocenniejszych artykułów spożywczych, celem zaoszczędzenia dewiz i powiększenia produkcji w kraju.

Produkcja

Pomimo niesprzyjających warunków atmosferycznych ostatnie zbiory zbóż i ryżu w Pakistanie były większe niż w roku poprzednim, względnie dorównywały im.

Powierzchnia uprawy bawełny wzrosła niewiele, juty natomiast bardzo znacznie, jednakże nie oczekuje się zbiorów większych niż w roku ubiegłym. Zbiór herbaty osiągnął rekordową wysokość.

Jeśli chodzi o produkcję przemysłową, to w odniesieniu do surowców wzrosła ona wybitnie. Uruchomiono 3 nowe fabryki przeróbki juty i zamówiono dla nich 3 000 krosien. Powstało 8 fabryk dla przeróbki bawełny i przewiduje się budowę dalszych trzech. Opracowuje się projekty budowy stalowni wielkich pieców, cementowni, papierni i zakładów przeróbki wełny. Na sfinansowanie przebudowy i modernizację kolei, Bank Światowy ma udzielić Pakistanowi pożyczki w wysokości \$ 27,2 mln.

Budżet na rok 1952/53 przewiduje 594 mln.rupii na rozbudowę przemysłu.

Budżet

Budżet na rok 1952/53 przewiduje nadwyżkę wpływów nad

wydatkami w wysokości 78,4 mln.rupii pakistańskich.

Z W I A Z E K A F R Y K I P O Ł U D N I O W E J

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Związku Afryki Południowej w styczniu roku 1952 przedstawiał się następująco: import /fob/ wynosił - 38,99 mln.funtów południowo-afrykańskich, eksport zaś - 25,94 mln.funtów. Ujemne saldo bilansu handlowego wynosiło zatem w styczniu b.r. 13,05 mln.funtów.

Produkcja

Produkcję niektórych artykułów w Związku Afryki Południowej w roku 1951 w styczniu roku 1952 ilustruje poniżej podana tablica /w 1 000 ton/:

	<u>rok 1951</u>					<u>1952 r.</u>	
	styczeń	lut	wrzesień	październik	listopad	grudzień	styczeń
ruda żelazna	109	119	98	123	131	139	...
siarka i ferrytyny	68,9	51,9	75,4	74,0	71,1	71,8	89,6
stal w sztabach i odlewach	68	62	95	98	94	...	...
międz	2,97	2,85	1,03	3,37	3,00	2,76	2,67
ceмент	161,1	145,2	143,2	164,3	170,7	172,2	165,8

Ceny

Ceny hurtowe stale zwyżkują. W styczniu roku ubiegłego wskaźnik ich /w 1948 = 100/ wynosił 120, wzrastając stopniowo z miesiąca na miesiąc. W styczniu bieżącego roku znajdował się on na poziomie - 143.

Wskaźnik kosztów utrzymania wzrósł w ciągu roku /rok 1948 = 100/ ze 112 punktów do 123.

UMOWY HANDLOWE i PŁATNICZE

A U S T R I A - J U G O S Ł A W I A

Pomiędzy Austrią a Jugosławią podpisany został nowy protokół, przewidujący zwiększenie obrotów towarowych pomiędzy tymi krajami. W ramach tego protokołu Jugosławia ma dostarczyć Austrii miedzi, rud, bauksytu, surowców chemicznych, tytoniu, nierogacizny, kukurydzy, owoców i jarzyn w zamian za surowkę, stal i magnezyt, papier, wełnę drzewną, wyroby żelazne, tekstylia i sprzęt elektrotechniczny. Zawiodły natomiast nadzieje Austrii na szybki wzrost importu bydła i artykułów żywnościowych z Jugosławii.

Wymiana towarowa pomiędzy tymi krajami wyniosła w I kwartale b.r. \$ 213 mln.

A U S T R I A - P A K I S T A N

Jak donosi gazeta "Doon" z 26 maja umowa handlowa pomiędzy Austrią a Pakistanem przedłużona została do końca czerwca 1952 r.

A U S T R I A - W E G R Y

Umowa austriacko-węgierska przedłużona została do 31 sierpnia b.r. Austria dostarczy w ramach tej umowy przede wszystkim drzewo i wyroby drzewne, magnezyt, celulozę, papier, filc, rozmaite wyroby stalowe, maszyny, armaturę, pompy i kompresory, części samochodowe, łożyska kulkowe, rozmaite towary metalowe, maszyny i aparaty elektryczne, chemikalia i barwniki. Węgry eksportują m.inn. zboża chlebne, bydło, owoce i jarzyny, nasiona, artykuły rolnicze, skóry owcze, skórę, maszyny, obrabiarki, części radiowe, chemikalia i farmaceutyki.

B E L G I A - J A P O N I A

Umowa handlowa belgijsko-japońska z dn. 29 sierpnia 1950 r. która miała wygasnąć w chwili wejścia w życie traktatu pokojowego z Japonią została drogą wymiany not przedłużona na czas nieokreślony.

BELGIA - PORTUGALIA

Pomiędzy Belgią a Portugalią zawarta została umowa handlowa, w ramach której na eksport Belgii złożą się: węgiel - 50.000 t, półfabrykaty z aluminium - 400 t, miedź - 1.500 t, stal i żelazo - 100.000 t, siarczan amonu - 50.000 t.

W zamian za to Belgia otrzyma z Portugalii: piryt - 100.000 t, kopalniaki - 15.000 m³, sisal - 2.000 t, złom żelazny - 2.000 t.

BOLIWIA - FRANCJA

Umowa handlowa pomiędzy Francją a Boliwią została przedłużona na dalszy rok.

CHINY - NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

W dniu 28 maja br. w Berlinie podpisana została pomiędzy Chinami a N.R.D. umowa dotycząca wzajemnych dostaw i płatności na r. 1952.

W ramach tej umowy Chińska Republika Ludowa dostarcza będzie przede wszystkim metale nieżelazne, rudę, soję, tytoń, konopie, jedwab, herbatę i farmaceutyki, a N.R.D. dostarczy w zamian za to nawozy sztuczne, obrabiarki, wyroby przemysłu elektrotechnicznego, wyroby mechaniki precyzyjnej i optyki, chemikalia, farmaceutyki itd.

CZECHOSŁOWACJA - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości podanej w nr. 22/57 "WHZ" podajemy dalsze szczegóły dotyczące umowy pomiędzy Czechosłowacją a Niemcami Zachodnimi.

Według "Aussenhandels Nachrichten" z 28 maja czechosłowackie dostawy obejmą /w tys. \$ /: cukier - 6.300, świeże jaja - 1.600, jaja mrożone i suszone - 400, nasiona roślin oleistych, oleje roślinne i tłuszcze - 3.000, skór - 1.200, jęczmień browarniany - 100, chmiel - 80, owoce i jarzyny - 500, pulpę owocową oraz soki owocowe - 100, przyprawy korzenne - 300, krochmal - 200, artykuły rolnicze - 1.494, węgiel - 6.000, chemikalia - 270, tarcica - 1.000, celuloza sulfitowa - 150, papier gazetowy - 100, tkaniny bawełniane - 200. Niemcy zachodnie dostarczą: wyroby stalowe i żelazne - 2.330, metale nieżelazne - 60, wyroby metalowe - 120, wyroby przemysłu maszynowego - 5.500, wyroby elektrotechniczne - 550, wyroby mechaniki precyzyjnej i optyki - 240, chemikalia i farmaceutyki - 2.200, wyroby włókiennicze - 390, różne wyroby przemysłowe - 2.000, usługi - 3.000.

CZECHOSŁOWACJA - PAKISTAN

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 22/57 " WHZ " podajemy, że eksport Pakistanu obejmuje bawełnę, jutę i artykuły sportowe w zamian za maszyny, dobra inwestycyjne, pojazdy mechaniczne, rowery, papier gazetowy, tekstylia, chemikalia, cukier i cement.

CZECHOSŁOWACJA - SZWAJCARIA

Rokowania pomiędzy Czechosłowacją a Szwajcarią, które odbyły się w Bernie, zakończone zostały w dniu 13 maja podpisaniem protokołu o wymianie towarowej od dnia 1 kwietnia 1951 r. do 31 marca 1953 r.

Szwajcaria ma eksportować do Czechosłowacji m.inn. surowce dla przemysłu włókienniczego i niektóre metale, chemikalia, farmaceutyki i barwniki. Eksport czechosłowacki obejmuje m.inn. paliwo stałe, wyroby ceramiczne, samochody, motocykle, cukier i sól.

DANIA - HOLANDIA

Pomiędzy Danią a Holandią podpisana została umowa handlowa, regulująca wymianę towarową pomiędzy tymi krajami na okres 1 roku poczynając od 1 lipca.

Duński eksport kontyngentowany opiewa na ogólną sumę 55 mln. koron, w tym maszyny i aparaty - 18 mln. koron, części radiowe - 2,7 mln koron, urządzenia chłodnicze i lodówki 15.000 szt. bydła rogatego, węgore - 1,3 mln. koron; jako nowy kontyngent ustalono ryby morskie - 1 mln. koron.

Dostawy holenderskie na ogólną sumę 50 mln. koron obejmują m.inn. instrumenty i aparaty elektryczne oraz sprzęt radiowy - 12 mln. koron, maszyny i aparaty - 7 mln. koron, 50.000 t superfosfatów, cebulki kwiatowe i materiał hodowlany dla szkółek ogrodnich.

Poza towarami kontyngentowanymi przewidziana jest wymiana w ramach wolnych list towarowych, dzięki którym Holandia mogła w dużej mierze skorzystać z duńskiej liberalizacji i zwiększyć swój ogólny eksport do Danii z 97 mln. koron /1949 r./ na 267 mln. koron /1951 r./.

Równocześnie duńskie dostawy do Holandii były zwiększone w tym samym okresie z 70 mln. koron na 90 mln. koron.

DANIA - NORWEGIA

W uzupełnieniu wiadomości z nr 20/55 " WHZ " podajemy szczegóły dotyczące wymiany towarowej między Danią a Norwegią.

Dania dostarczy Norwegii / w tys.t/: cukru - 42, jęczmienia browarnianego - 14, melasy - 10, kryolitu - 3 oraz

/ w tys. koron duńskich/ kabli ołowianych - 2.200, sprzętu elektrotechnicznego i materiałów izolacyjnych - 900, naczyń porcelanowych i fajansowych - 600, stopów metali nieżelaznych - 400, odzieży 1.650, świeżych jarzyn - 550, świeżych owoców - 300, ekstraktów słodowych i preparatów - 250, farb drukarskich - 400 itd.

Głównymi pozycjami improtu Danii z Norwegii są / w tys. t/: piryt - 65, miazga drzewna - 17, papier gazetowy - 12, maczka rybna - 9, tran wielorybi - 6, oczyszczony tran rybi - 7, stopy żelaza, 5,6 cynk - 1, płyty cynkowe - 0,5, stal specjalna - 0,6, karbid - 5,5, saletra norweska 5,7 oraz / w tys. koron duńskich/: papier różnego gatunku - 25.000, wełna sztuczna - 5.500, maczka rybna - 2.000, oliwa konserwowa - 2.000, tłuszcze leonizyczne - 1.000, koncentraty witamin - 1.000, płyty fibrowe - 2.750, tarcica - 750, konserwy rybne - 450, świeże ryby - 250, siarka - 250 i inne.

EGIPT - FRANCJA

Umowa handlowa pomiędzy Egiptem a Francją została automatycznie przedłużona na dalszy rok.

EGIPT - NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Zgodnie z nową umową zawartą pomiędzy Egiptem a Niemiecką Republiką Demokratyczną, wartość wzajemnej wymiany towarowej wynosić będzie £ E 28,25 mln. podczas gdy w roku ubiegłym wyraziła się ona sumą £ E 19 mln.

Egipt dostarczy Niemieckiej Republice Demokratycznej bawełny na sumę £ E 25 mln. na pozostałą zaś sumę złożą się: czosnek, mangan, fosfaty i wyroby włókiennicze.

Niemiecka Republika Demokratyczna będzie eksportowała do Egiptu żelazo, maszyny, instrumenty precyzyjne, produkty chemiczne i farmaceutyczne jak również nawozy sztuczne.

FINLANDIA - FRANCJA

Pomiędzy Francją a Finlandią zawarta została nowa umowa handlowa na okres 1 roku poczynając od 1 czerwca 1952 r. Obroty towarowe w ramach tej umowy wynieść mają 22 mld franków francuskich w obie strony.

Francuski eksport do Finlandii obejmie następujące towary / w mln. franków francuskich/: sprzęt maszynowy i aparatura - 800, ciężkie wyposażenie elektryczne i przemysłowe - 400, samochody - 800, części samochodowe - 350, części motocyklowe - 150, traktory - 250, inne maszyny rolnicze - 100, obrabiarki - 250, lampy i części radiowe - 100, cienka blacha stalowa - 225, półfabrykaty aluminiowe - 100, dętki i opony - 350, tkaniny bawełniane - 300, tkaniny wełniane - 150, tkaniny tapicerskie - 100, wyroby i jedwabie - 150, przędza

bawełniana - 75, papier i artykuły fotograficzne - 100, wyroby szklane - 100, skóra surowa i garbowana - 80, drzewo korkowe - 65, farmaceutyki i chemikalia - 175, barwniki anilinowe - 150, olejki eteryczne - 48, wina i napoje alkoholowe - 700, owoce cytrusowe - 125 oraz / w tys ton/: metale żelazne - 80, ruda żelazna - 10, rury stalowe - 20, fosfaty żelone - 30, fosfaty w bryłach - 130, węgiel - 100, sól morska - 20, pochodne ropy naftowej - 15, ryż - 1,5, jadalne oleje roślinne - 1,0, kawa - 1,0, kakao w ziarnach - 0,3 / w tonach/: wełna czesankowa - 400, wełna potna - 125, odpadki bawełniane - 400, przędza sztucznego jedwabiu - 125.

Do towarów, które Finlandia ma dostarczyć Francji należą m. in. / w tys. ton/: miazga drzewna - 40, celuloza dla wyrobu papieru - 105, celuloza wiskozowa - 25, papier gazetowy - 12, tektura - 3,5, papier kraft - 2,4 inne rodzaje papieru - 2,2, płyty izolacyjne - 3,6, szpule drewniane - 1,0, ser - 3,0, oraz kopalnia - 300 m³, tarcica - 22.000 standartów, zapalki - 63 mln pudełek.

GRECJA - NIEMCY ZACHODNIE

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 14/49 "WHZ" podajemy bliższe szczegóły dotyczące umowy między Grecją a Niemcami zachodnimi. Eksport Grecji do Niemiec zachodnich obejmuje / w tys dolarów/: bauksyty - 1.200, stearynę i kwasy tłuszczowe - 500, wina - 1.500, owoce cytrusowe - 500, świeże winogrona - 250.

Eksport zachodnio-niemiecki składać się będzie / w tys. dolarów/: z wyrobów elektrotechnicznych - 540, wyrobów metalowych - 450, maszyn - 360, szkła i ceramiki - 240, chemikalii - 210, przyrządów optycznych i pomiarowych - 150.

HISZPANIA - PAKISTAN

Umowa handlowa pomiędzy Pakistanem a Hiszpanią, która wygasła w styczniu 1952, przedłużona została do końca czerwca 1952 r.

INDIE - IRAK

Jak donosi korespondent agencji Reutersa z Bagdadu umowa handlowa pomiędzy Indiami a Irakiem została przedłużona na dalszy rok.

INDONEZJA - NORWEGIA

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr. 20/53 "WHZ" podajemy dalsze szczegóły dotyczące umowy indonezyjsko-norweskiej.

Eksport norweski do Indonezji: konserwy rybne - 100.000 koron norweskich, śledzie - 100.000 koron, tran z wątrobek dorsza - 175 t, kwasy tłuszczowe - 100.000 koron, celuloza - 1.000 t, papier, tektura itd - 2.000 t, przędza sztucznego jedwabiu - 50 t, talk i inne proszki mineralne - 300.000 koron, pozostałe koncentraty witaminowe, nawozy sztuczne, wyroby elektrotechniczne, piwo, odbiorniki radiowe, tekstylia, biżuteria itd - 3 mln koron.

Eksport indonezyjski do Norwegii: przyprawy korzenne łącznie z pieprzem - 650.000 koron, tytoń - 1 mln. koron, orzeszki ziemne - 500 t, kopra - 20.000 t, kauczuk - 1.000 t, żywice - 500.000 koron, hiszpański bambus - 180.000 koron itd.

IRAK - PAKISTAN

Umowa handlowa pomiędzy Pakistanem a Irakiem przedłużona została jeszcze na dalszy rok. Umowa ta zawarta pomiędzy tymi państwami na 1951/52, wygasła w dniu 31 marca b.r.

JUGOSŁAWIA - NORWEGIA

Pomiędzy Jugosławią i Norwegią został podpisany w dniu 19 maja nowy układ handlowy, przedłużający dotychczasową umowę do 30 kwietnia 1953 r. Nowa umowa przewiduje w roku bieżącym wymianę towarową wartości \$ 3,2 mln. Aktualna jugosłowiańska lista importowa ma być przytem rozszerzona o margarynę wartości \$ 110.000 wzamian za zwiększenie eksportu jugosłowiańskiego pierza.

JUGOSŁAWIA - WIELKA BRYTANIA

Opierając się na anglo-jugosłowiańskim układzie handlowym z 1949 roku oba państwa podpisały w dniu 12 maja w Londynie umowę regulującą wymianę towarową na rok 1952. Umowa ta przewiduje eksport jugosłowiańskich metali nieżelaznych oraz różnych towarów i artykułów żywnościowych. Eksport brytyjski obejmuje natomiast maszyny różnych typów, włączając w to maszyny rolnicze, górnicze i elektryczne, surowce chemiczne i farmaceutyczne, lekarstwa, tkaniny wełniane i bawełniane, przędzę wełnianą oraz różne inne artykuły konsumcyjne.

NIEMCY ZACHODNIE - PAKISTAN

Jak podało do wiadomości niemieckie "Ministerstwo" Gospodarki Niemcy zachodnie i Pakistan ustaliły nową listę towarową na okres od 1 sierpnia 1952 do 30 czerwca 1953. To przedłużenie umowy handlowej z marca 1950 roku przewiduje eksport pakistańskiej bawełny i juty wartości \$ 70 mln. oraz innych surowców wartości \$ 5 mln. Niemcy zachodnie ze swej strony mają dostarczyć Pakistanowi

maszyn, żelaza, stali oraz półfabrykatów wartości \$ 64 mln. Ponadto niemieccy technicy mają być zatrudnieni jako doradcy pakistańskiego przemysłu oraz jako eksperci przy budowach użyteczności publicznej. Ze względu na to, że handel w obu tych krajach został w znacznym stopniu zliberalizowany w Bonn uważa się, iż podane wyżej cyfry należy przyjąć za tymczasowe. W praktyce może nastąpić dalsze rozszerzenie wymiany towarowej. Niemcy zachodnie przyznały Pakistanowi klauzulę największego uprzywilejowania.

NIEMCY ZACHODNIE - PERU

Handlowo-finansowa umowa pomiędzy Peru a Niemcami zachodnimi podpisana w Bonn 20 lipca 1951 r. została ratyfikowana przez Kongres peruwiański 3.IV.1952 r. i weszła w życie 3.V. br.

NIEMCY ZACHODNIE - PORTUGALIA

Jak donosi agencja France Press umowa płatnicza pomiędzy Niemcami zachodnimi a Portugalią, która weszła w życie 14 maja br. postanawia, że operacje handlowe pomiędzy obydwojema krajami będą dokonywane po kursie 100 escudos = 14,61 marek zach.- niem.

NIEMCY ZACHODNIE - TURCJA

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr 14/49 "WHZ" podajemy, że umowa płatnicza zawarta pomiędzy Niemcami zachodnimi a Turcją przewiduje, iż transakcje pomiędzy tymi krajami mogą być zawierane obecnie nie tylko w amerykańskich dolarach lecz również w markach niemieckich, a funtach tureckich oraz we wszystkich innych walutach. Jednakże regulowanie płatności dokonywane ma być w dalszym ciągu w dolarach.

Dla przeliczenia wierzytelności i zobowiązań, nie opiewających w dolarach amerykańskich miarodajne są kursy uznane przez Międzynarodowy Fundusz Monetarny, o ile by takowy nie istniał stosuje się przeciętny kurs danej waluty notowany w dniu płatności w banku Centralnym w kraju wpłacającym. Przeliczanie DM na \$ odbywa się według obowiązującego w obecnym czasie kursu 1 DM = \$ 23,8095.

PORTUGALIA - WIELKA BRYTANIA

W uzupełnieniu danych w nr 16/51 "WHZ" podajemy, że Wielka Brytania ma dostarczyć Portugalii w ciągu 1952 r. 275.000 t węgla i 8.000 t stali. W zamian za to W. Brytania ma otrzymać 1.800 t wolframu i 15.000 t pirytów. Analizując całość układu można stwierdzić, że jeśli chodzi o import artykułów podstawowych obie strony oparły się na zasadach dawnego układu. W ciągu

r 1950 Wielka Brytania była głównym dostawcą Portugalii. Dostawy brytyjskie stanowiły w tym okresie 17,18% całego importu portugalskiego. Wielka Brytania importowała ze swej strony 17,35% wszystkich wytworów przemysłu portugalskiego.

W r. 1951 eksport brytyjski do Portugalii uległ niższości, był jednak wyższy od eksportu Stanów Zjednoczonych A.P. Udział Wielkiej Brytanii w eksporcie Portugalii wyniósł w tym samym okresie 19,6%. Wartość tego eksportu wyniosła 1,5 mld escudos.

W E G R Y - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr. 8/43 " WHZ " podajemy, że Węgry będą eksportować poza żywce i produktami rolnymi: parafinę - 300 t, obrabiarki - 85 mln. lirów, młocarnie - 60 szt., części młocarni i traktory - za 100 mln. lirów, liczniki elektryczne - za 15 mln. lirów, porcelanę - za 25 mln. lirów, chemikalia - za 30 mln. lirów, alkaloidy - za 150 mln. lirów, surowce farmaceutyczne - za 100 mln. lirów, farmaceutyki - za 30 mln. lirów, itd.

Eksport włoski obejmie m.inn. przędzę konopną - 500 t, jedwab sztuczny - 520 t, wyroby szklane - za 25 mln. lirów, maszyny biurowe - za 60 mln. lirów, dalekopisy - za 40 mln. lirów, części rowerowe - za 10 mln. lirów, igły dla maszyn włókienniczych, dziewiarskich i innych - za 30 mln. lirów, przędza nylonowa - za 20 mln. lirów, barwniki organiczne i syntetyczne łącznie z anilinowymi - za 185 mln. lirów, rtęć - za 40 mln. lirów, rozmaite chemikalia - za 70 mln. lirów, rowery, opony samochodowe, autobusowe i traktorowe - za 100 mln. lirów, traktory - za 100 mln. lirów, ich części zapasowe - za 25 mln. lirów, obrabiarki - za 850 mln. lirów, maszyny i aparaty elektryczne - za 250 mln. lirów, łożyska kulkowe i rolkowe - za 750 mln. lirów, samochody - za 200 mln. lirów, ciężarówki - za 200 mln. lirów, części zapasowe do samochodów, motorów Diesla i inne - za 180 mln. lirów, aparaty kinematograficzne i części zapasowe - za 10 mln. lirów.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Nowe przepisy importowe.

Trudności gospodarcze Argentyny wpłynęły ujemnie na stałość obrotów a zwłaszcza na import. Nowowydane przepisy importowe mają wpłynąć na poprawę sytuacji. Z ważniejszych przepisów należy wymienić następujące:

1. dla dokonania mechanizacji wsi mają być przyznane pewne ulgi przy imporcie maszyn rolniczych,
2. zwiększone mają być ceny płacone producentom zbóż,
3. powiększone kontyngenty eksportowe na artykuły poddane licencjonowaniu, nawet gdyby to miało być z uszczerbkiem dla konsumpcji wewnętrznej,
4. powiększony eksport mięsa przez wprowadzenie kontroli konsumpcji.

W zakresie ograniczeń importowych - zarządzono sporządzenie inwentarza zapasów istniejących w kraju, towarów nagromadzonych w ciągu ostatnich miesięcy w celu spekulacji lub przekraczający normalny poziom - przed ich wywłaszczeniem.

Ograniczenia importowe.

Okólnikiem dewizowym nr. 1605 z dnia 19.V.52 Argentyński Bank Centralny podał wiadomość, że usunięty został z wykazów towarów załączonych do okólników dewizowych nr. 1281 i 1300 z daty 19 lipca i 28 sierpnia 1950, trójtlenek wolframu, kwasy wolframowy, fosfowolframowy, i krzemowolframowy oraz tungstany amonu, wapnia i sodu. Zgodnie z okólnikiem nr. 1381 nie będą mogły być składane podania o przydział dewiz na import w.w. artykułów pochodzących z Peru i krajów graniczących / z wyjątkiem Brazylii/.

BRAZYLIA

Transakcje kompensacyjne.

Bank Brazylii podaje do wiadomości, że w przyszłości

będzie zezwalał na zawieranie transakcji towarowo-wymiennych tylko w wypadku, jeśli kraj zainteresowany towarami brazylijskimi będzie mógł dostarczyć wzamian surowce i wyposażenia przemysłowe.

F I N L A N D I A

Ograniczenia importu.

Wobec silnego wzrostu importu w 5 miesiącach 1952 r. oraz spodziewanego spadku eksportu władze fińskie zarządziły z początkiem czerwca 1952 r.:

- a/ poddać weryfikacji udzielone licencje importowe, dotychczas nie wykorzystane,
- b/ udzielać nowych licencji importowych z największą ostrożnością.

W danej chwili oznacza to w praktyce wstrzymanie całego importu do Finlandii.

F R A N C J A

Eksport żyta.

Journal Officiel z dnia 30.V.52 podaje, że otwarta została dla eksportu do krajów EPU kwota w wysokości 5.000 ton żyta i maki żytniej. Wnioski należało złożyć do 9.VI.52.

Eksport skór.

Journal Officiel z 1 i 4.VI. podaje kwoty eksportowe ustanowione dla skór przeznaczonych dla następujących krajów: 100 ttn skór surowych bydłych - do Włoch, 100 ton skór końskich i 125 ton skór bydłych surowych - do Kanady, 25 ton skór końskich surowych - do Szwajcarii.

Wysyłka książek, czasopism i nut.

Wysyłka książek, gazet, czasopism i nut jest zwolniona z przedstawienia zobowiązania dewizowego pod warunkiem, że dana firma podpisała już ogólną deklarację o zwrocie dewiz. Zarządzenie to ma zastosowanie do eksportu o wartości do 200.000 fr. Przesyłki do 50.000 fr nie podlegają kontroli.

Zakaz importu sadzonek topoli.

Journal Officiel z 21.V.1952 r. podał do wiadomości,

62
że import sadzonek topoli jest zabroniony, chyba że za zezwoleniem Ministra Rolnictwa dla doświadczeń naukowych.

I N D I E

Ograniczenia importowe. -----

Wg. wiadomości z New Delhi oczekuje się, w związku z oszczędnościowym planem dewizowym, zakazu importu szeregu towarów, jak : samochodów, maszyn do szycia, radioodbiorników, motorów Diesla i rowerów.

Zniesienie ograniczeń na eksport tkanin. -----

Na podstawie oficjalnego zarządzenia będą odtąd wydawane bez żadnych ograniczeń pozwolenia na wywóz z Indii tkanin średnich i grubych do krajów, dla których dotychczas były ustanowione kwoty eksportowe. Licencje eksportowe będą ważne do 31.VIII, 1952 r.

I N D O N E Z J A

Nowe przepisy importowe. -----

Z dniem 3 czerwca 1952r. weszły w życie w Indonezji nowe przepisy importowe ograniczające import wielu towarów, przede wszystkim towarów luksusowych.

Importowane artykuły podzielone zostały na cztery grupy: do grupy I należą towary "podstawowe"; dewizy na nie będą udzielane po kursie: \$ 1 = 11.40 rupii.

Do grupy II należą towary w pewnym stopniu luksusowe; jednak i na nie dewizy będą udzielane po tym samym kursie, to jednak niezbędne jest nabycie dla nich t.zw. "inducement note" za 7.60 rupii od każdego dolara, co w praktyce oznacza podwyższenie ceny dewizy o 2/3.

Do grupy III należą towary, na import których nie udziela się dewiz; należą tu m.inn. towary ze srebra, ze złota i z kryształu, meble, dywany, jedwab i materiały jedwabne, ekstrakty kawowe, boilery, piece gazowe do grzania wody, wentylatory i różne inne aparaty do użytku prywatnego.

Do grupy IV należą towary, których przywóz jest zakazany; należą tu np. samochody osobowe o wartości ponad 2.100 \$.

N O R W E G I A

Zniesienie ilościowych ograniczeń dla szeregu artykułów. -----

Rząd norweski ogłosił wiadomości o dodatkowym znie-

sianiu ilościowych ograniczeń na szereg artykułów, obowiązującym od dnia 1.V.52 r. Jest to drugie stadium t.zw. liberalizacji importu z krajów OEEC. W ten sposób, w chwili obecnej, zniesione są ilościowe ograniczenia dla 61% importu z krajów OEEC. Wśród towarów, które od 1.V. włączona są do listy swobodnego importu znajdują się: klej, materiały szlifierskie, węże gumowe, tkaniny, filce, odzież i inne.

STANY ZJEDNOCZONE

Zniesienie ograniczeń eksportowych na kauczuk.

Ministerstwo Handlu Stanów Zjednoczonych ogłosiło o zniesieniu ilościowych ograniczeń przy eksporcie kauczuku syntetycznego. Pozostaje jednak nadal w mocy zarządzenie o konieczności uzyskiwania licencji wywozowych, co ma na celu niedopuszczenie amerykańskiego kauczuku syntetycznego do krajów Obozu Pokoju.

Złagodzenie ograniczeń na produkty ropy naftowej.

Petroleum Administration for Defense /P.A.D./ odwołała wszelkie ograniczenia dotyczące eksportu oraz stworzenia zapasów benzyny, nafty, mazutu, ciężkich smarów i innych olejów.

Istniejące ograniczenia w odniesieniu do konsumpcji benzyny samolotowej pozostają w mocy.

SZWECJA

Zmiana kontroli importu.

Jak donoszą ze Sztokholmu, rząd szwedzki na wniosek ministerstwa handlu rozpatruje projekt dalszego powiększenia listy towarów zliberalizowanych z krajów EPU a także ze strefy szterlingowej i Indonezji. Ponieważ Szwecja do chwili obecnej zwolniła od ilościowych ograniczeń 98,8% swojego importu surowców, 61,1% środków żywnościowych i 62% gotowych wyrobów wieńcowych. dalsza liberalizacja obejmie tylko niewielką ilość towarów, na import których wymagane są obecnie licencje.

Do najważniejszych artykułów, które podlegać będą w dalszym ciągu licencjonowaniu należą: okręty, samochody, motocykle, barwniki, perły, wyroby jubilerskie, jabłka i gruszki.

Powodem dalszej liberalizacji importu jest wysokie saldo kredytowe Szwecji w EPU.

ZWIĄZEK POŁUDNIOWEJ AFRYKI

Zakaz importu żywca.

Z powodu panującej w dalszym ciągu zarazy pryszczycy w Europie, władze Związku Południowej Afryki przedłużyły do końca sierpnia zakaz importu z Europy bydła, owiec, kóz i świń.

C Ł A

B E L G I A

Zniesienie względnie obniżka podatku eksportowego

Dziennik Urzędowy z 31.V.52 zawiera zarządzenie, w którym z mocą natychmiastową bądź to w pełni uchyla się bądź to obniża się do najwyżej 2% podatek eksportowy na towary wywożone do krajów EPU. Ten podatek eksportowy został wprowadzony w dniu 22.XI.51 celem upowolnienia eksportu do krajów EPU. Wśród towarów w pełni zwolnionych od tego podatku znajduje się obecnie wiele wytworów gotowych belgijskiego przemysłu metalowego, artykuły chemiczne i nawozy. W dalszym ciągu podatkowi eksportowemu podlegają surowce i półfabrykaty przemysłu metalowego.

D A N I A

Cło eksportowe

Z dniem 17.III.1952 r. rząd duński podwyższył cło na bydło żywe z 9 na 24 öre i na mięso z 18 na 48 öre od kg.

E G I P T

Zmniejszenie cła na bawełnę

Rząd egipski zniósł na okres od 17.V. do 31.VIII.1952 cło eksportowe na bawełnę egipską znajdującą się na składach. Cło to wynosiło EŁ 4 od kantara. Zniesienie cła pozwoli na obniżkę ceny na bawełnę długowłóknistą o 16%, a na krótkowłóknistą o 33%. W dalszym ciągu podkreśla się, że załadunki bawełny winny być dokonane do końca sezonu.

Rząd obniżył również cło eksportowe na bawełnę ze zbioru tegorocznego - dla długowłóknistej "karnak" - o 25% /z 20 do 15 talarów za kantar/, dla krótkowłóknistej "ashmuni" - o 50% /do 10 talarów za kantar/.

Rozporządzenia powyższe wydane zostało w celu zwiększenia konkurencyjności cen bawełny egipskiej i zapobieżenia kryzysowi. Eksport bawełny z Egiptu został prawie przerwany, ponieważ ceny na innych rynkach obniżają się. Minister finansów przypuszcza, że całkowite zawieszenie podatku w tym roku uratuje rząd od konieczności przejęcia znacznych ilości bawełny.

Podwyżka ceł na jedwab i wyroby wełniane

Z dniem 6.VI.1952 r. cło importowe na sztuczny jedwab i towary wełniane zostało podwojone w celu ochrony własnego przemysłu.

F R A N C J A

Zawieszenie ceł

Zarządzeniem, opublikowanym w Journal Officiel z 31.V. 1952 r., zawieszone zostało cło na niektóre krosna i wrzeciona /poz.Ex.1620 C. i Ex.1623 A/.

I N D O N E Z J A

Zniżka cła na kauczuk

Cło eksportowe na kauczuk indonezyjski zostało obniżone z 25% na 15%. Oprócz tego zmniejszona została opłata eksportowa na inne towary eksportowane do krajów obszaru dolarowego z 10% do 8%. Oba powyższe zarządzenia weszły w życie 1-go czerwca 1952.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Zniesienie ulg celnych przy imporcie z Węgier

Na podstawie ustawy o umowach handlowych z roku 1951 umocującej Prezydenta USA do znoszenia specjalnych ulg przy imporcie z krajów "opaniowanych przez komunizm", Prezydent USA w dniu 5.VI.1952 - w ślad za zniesieniem ulg przy imporcie z ZSRR, Polski, Bułgarii i Czechosłowacji - zniósł ulgi przy imporcie z Węgier. W ten sposób przy imporcie z Węgier obowiązuje taryfa celna z roku 1930 zamiast klauzuli największego uprzywilejowania z roku 1925.

S Z W E C J A

Zniesienie opłaty eksportowej od tarcicy

Rząd szwedzki po odbyciu narad ze związkami przemysłu drzewnego zniósł z dniem 26.V. opłaty eksportowe od tarcicy. Decyzja ta została powzięta na skutek nacisku eksporterów drewna, którzy powoływali się na to, że w ciągu ostatnich miesięcy ustał prawie całkowicie eksport drewna. Opłata eksportowa od drewna tartego wynosiła 65 Kr. od standardu.

Co się tyczy opłat eksportowych od celulozy - krążą pogłoski, - że w trzecim kwartale opłata ta ma być zniesiona.

Minister finansów jednak oświadczył, że nie jest brane pod uwagę całkowite zniesienie opłat eksportowych, lecz tylko przystosowanie tych opłat do nowego poziomu cen.

U R U G W A J

Opłata eksportowa od wełny

Parlament urugwajski zatwierdził ustawę zmniejszającą opłatę eksportową od wełny. Jednocześnie ustawa przewiduje zakup dewiz po cenie wolnorynkowej, wyższej od nominalnej. Umożliwi to eksportowi urugwajskiemu obniżenie cen wełny i przystosowanie ich do cen światowych.

Ustawa wygasa z końcem obecnego sezonu wełnianego tj. 30.IX.52 r.

W I E L K A B R Y T A N I A

Zniżka stawek ubezpieczeniowych do Chin

Lloyd's i brytyjskie morskie towarzystwo ubezpieczeniowe zapowiedziały 14 maja b.r. obniżkę stawek ubezpieczeniowych od strat powstałych wskutek działań wojennych podczas podróży do i z Chin.

W dziale eksportu stawki za podróże z Kantonu i na południe od Kantonu, z wyłączeniem Formozy, Hong-Kongu, Kowloonu i Macao lecz łącznie z Hainan zostały obniżone z £ 2 do 30 szyl.od sta. Za eksport z portów na północ od Kantonu, łącznie z Szanghajem, stawki zostały obniżone z £ 3 do £ 2 od sta. Stawka koreańska wynosi obecnie 15 s. w porównaniu z £ 1 od sta uprzednio, zarówno dla eksportu jak i importu.

